Suhdannebarometri

Tammikuu 2020

EK:N SUHDANNEBAROMETRI ON SUOMEN KATTAVIN SÄÄNNÖLLINEN YRITYKSILLE TEHTÄVÄ SUHDANNETIEDUSTELU.

Suhdannebarometri

Tammikuu 2020

Sisällysluettelo 1 ▪ 2020

Suhdanteet tammikuussa 2020 4
Suhdanteet maailmalla 5
Teollisuus 6
Rakentaminen 7
Palvelut 8
Päälukuja 10
Elintarviketeollisuus 12
Teva-teollisuus 13
Puuteollisuus 14
Paperiteollisuus 15
Painaminen 16
Kemianteollisuus 17
Rakennustuoteteollisuus 18
Teknologiateollisuus 19
Kauppa 20
Matkailu- ja ravintolapalvelut 21
Liikenne 22
Rahoitus ja vakuutus 23
Tieto- ja viestintäpalvelut 24
Kiinteistöpalvelut 25
Muut palvelut 26
Pitkiä aikasarjoja 27
Taustatietoa taloudesta 28
Suhdannetiedustelumenetelmä 30

Suhdanteet tammikuussa 2020

- **Suhdannetilanne heikentynyt entisestään vuodenvaihdetta kohden**
- **Suhdannenäkymät yhä heikot, mutta paremmat kuin syksyllä**
- **Tuotannon ja myynnin odotetaan jatkavan heiveröistä kasvuaan, työllisyyden kasvu hidastuu**
- **Rekrytointihaasteet ja kysyntäongelmat yhä yritysten kasvun esteinä**

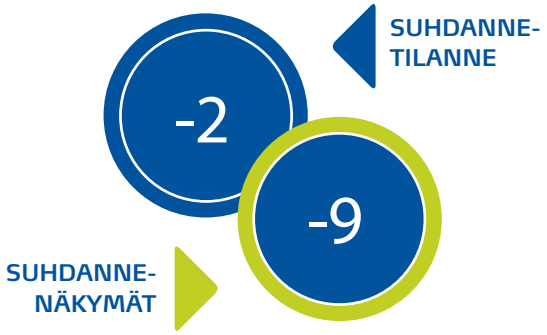

Suomen talouskasvu hidastuu tänä vuonna ja alasuuntaiset riskit dominoivat yhä maailmantalouden kehitystä. Tämä näkyy myös EK:n Suhdannebarometrin tuloksissa. Suhdannetilanne on heikentynyt entisestään ja suhdannenäkymät uudelle vuosikymmenelle lähdettäessä ovat pysyneet heikkoina kaikilla päätoimialoilla.

Suomessa teollisuustuotannon verraten hyvää kehitystä on pidetty jonkinlaisena mysteerinä. EK:n Suhdannebarometrin mukaan globaalin teollisuuden heikkous on vasta alkamassa vaikuttaa Suomeen. Tilauskannat ovat supistuneet entisestään, suhdannetilanne on hiipunut ja näkymätkin ovat heikot. Merkit globaalin teollisuuden pohjakosketuksesta ovat vielä hauraita, mutta voivat osaltaan selittää suhdannenäkymien kohentumista syksystä. Kotimarkkinavetoisimmissa rakentamisessa ja palveluissa suhdannetilanne on myös heikentynyt. Suhdannenäkymät ovat teollisuuden tavoin heikot, mutta kohentuneet syksystä.

Suhdanteen hiipuminen näkyy ongelmissa ja odotuksissa

Suhdanteen hiipuminen ja rakenteelliset ongelmat heijastuvat yritysten kasvun esteissä. Rekrytointiongelmat ovat pysyneet merkittävinä. Myös kysyntä on hiipumassa. Etenkin teollisuudessa riittämätön kysyntä on noussut jyrkästi, sillä jo 45 % vastaajista raportoi sen vaikeuttavan tuotantoa.

Heikentyneestä suhdanteesta huolimatta palvelualoilla myyntiodotukset ovat vielä kuitenkin positiivisen odottavat. Vientikysynnälle herkemmässä teollisuudessa sekä nousuhdanteen hiipumisesta kärsivässä rakentamisessa tuotannon sen sijaan odotetaan lähikuukausina pysyvän jokseenkin ennallaan.

Talouskasvun hidastuminen heijastuu myös odotuksiin henkilöstön määrästä. Teollisuudessa henkilöstön määrän ennakoidaan vähenevän, rakentamisessa polkevan paikallaan ja palvelualoilla lisääntyvän hieman. Suhdanteen heikentyminen varjostaa siis myös työllisyyskehitystä kuluvana vuonna.

Koko elinkeinoelämän suhdannetilanne on heikentynyt entisestään ja näkymät ovat heikot

Suhdannenäkymät

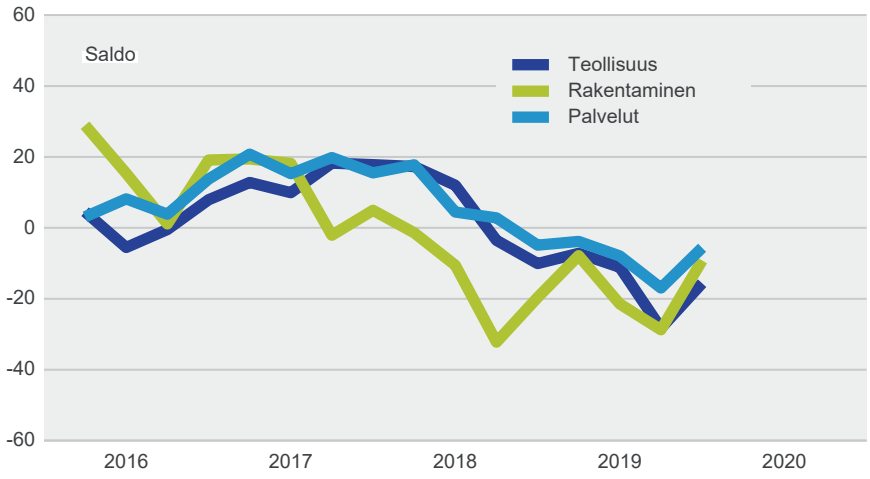

Tuotanto/myynti, toteuma ja odotus

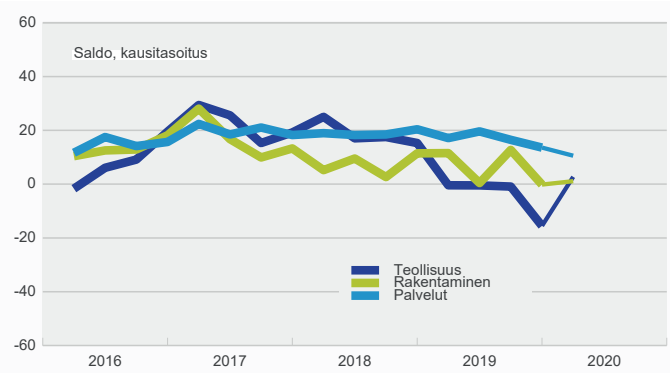

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

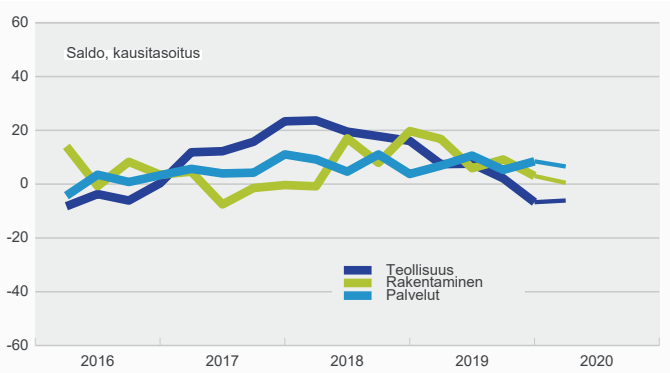

Suhdanteet maailmalla

Maailmantalous kiihdyttää hieman tänä vuonna

Maailmantalouden ennakoidaan kasvavan tänä vuonna hieman viime vuotta nopeampaa vauhtia. Kasvulukuja on kuitenkin laskettu ennusteesta toiseen ja alaspäin suuntautuvat riskit ovat edelleen aiheellisia. Kauppasodan juurisyyt ovat yhä ratkomatta ja riskinä on yhä kauppasodan laajeneminen Eurooppaan autotullien muodossa.

Toisaalta keskuspankkien löysempi rahapolitiikka tukee taloutta ja alustavia merkkejä globaalin teollisuuden pohjakosketuksestakin on saatu. Talouskasvu lepää nyt kuluttajien harteilla. Maailmantalouden suotuisa kehitys edellyttää, että kuluttajien luottamus säilyy jatkossakin ja merkit käänteestä parempaan saavat jatkoa tulevina kuukausina.

Ostopäälliköiden indeksi, USA

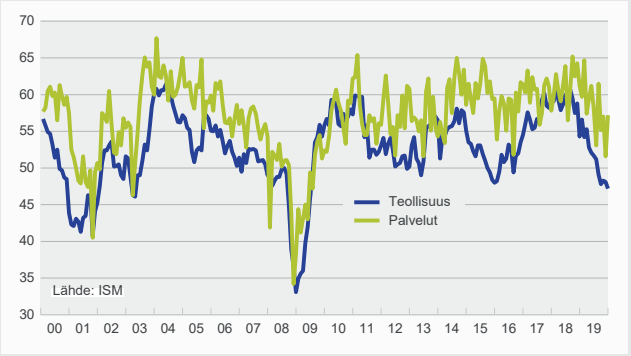

Talouden ilmapiiri-indikaattori, EU-maat

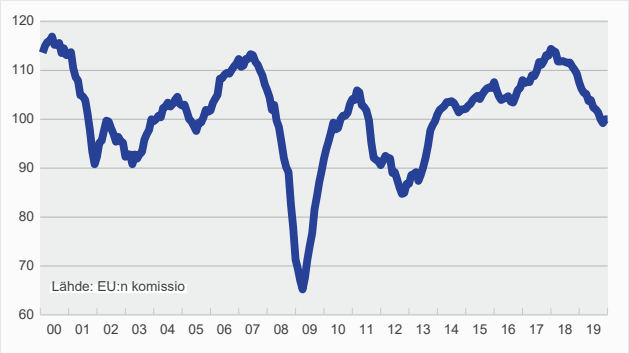

Euron dollarikurssi

Teollisuus

- **Teollisuuden alamäki jatkui vuoden loppua kohden, suhdannetilanne painui jo vuoden 2016 tasolle (saldoluku -19)**
- **Tilauskanta painunut selvästi alle normaalitason – tuotanto-odotukset ovat hyvin vaatimattomat**
- **Henkilöstön määrä on vähentynyt, ja muutosta parempaan ei odoteta tapahtuvan alkuvuoden aikana**
- **Riittämätön kysyntä selvästi suurin kasvun este, ammattityövoiman saatavuus helpottaa yhä**
- **Suhdannenäkymät ovat yhä heikot vaikkakin hieman paremmat kuin syksyllä (saldoluku -15)**

EK:n tammikuussa 2020 tekemän suhdannetiedustelun mukaan suomalaisten teollisuusyritysten suhdanteet ovat heikentyneet entisestään. Tämänhetkistä suhdannetilannetta kuvaava saldoluku laski tammikuussa arvoon -19. Saldoluku on ollut viimeksi samalla tasolla vuonna 2016. Globaalin teollisuuden ongelmat alkavat konkretisoitua myös Suomen teollisuudessa.

Suhdannenäkymät aiempaa paremmat

Yleiset suhdanneodotukset ovat kohentuneet vuodenvaihteen aikana, mutta ovat yhä heikot. Näkymät ovat kohentuneet aavistuksen, sillä globaalin teollisuuden pohjakosketuksesta on tullut myös merkkejä. Teollisuuden kannalta alkuvuosi näyttää jatkuvan vaatimattomana.

Teollisuuden suhdannenäkymien saldoluku oli tammikuisessa tiedustelussa -15, kun vastaava saldoluku oli lokakuussa -29. Teollisuusyritysten tuotanto on vähentynyt vuodenvaihteen tienoilla ja tuotanto-odotukset lähikuukausille ovat varovaiset.

Tilauskanta notkahti selvästi alle normaalitason

Teollisuusyritysten saamat uudet tilaukset vähenivät entistä selvemmin alle tavanomaisen tason loppuvuoden aikana. Erityisesti vientitilauskanta on heikentynyt kesästä. Tilauskirjojen oheneminen heijastelee maailmantalouden hidastuvaa kehitystä ja kysynnän hiipumista etenkin teollisuudessa.

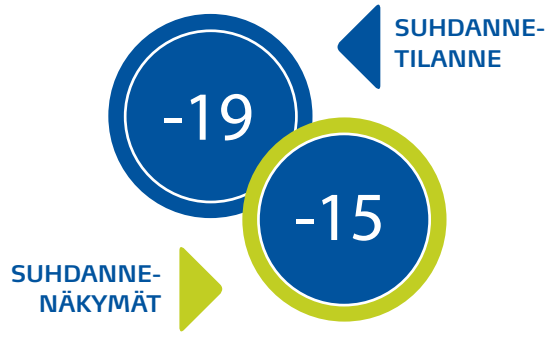

Suhdanteet

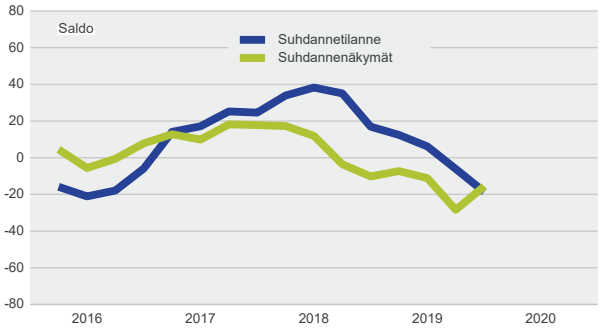

Tuotanto ja tuotanto-odotus

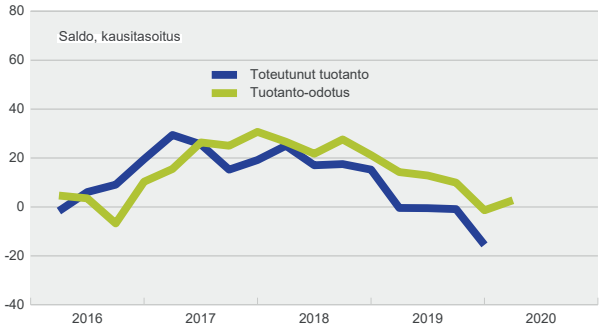

Tilauskanta

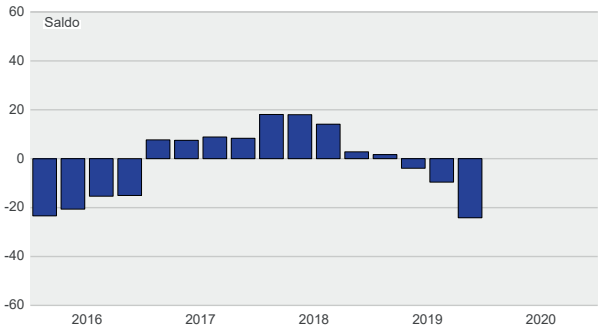

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

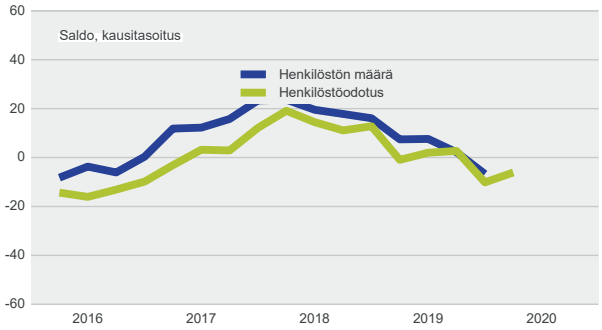

Tuotantokapasiteetti

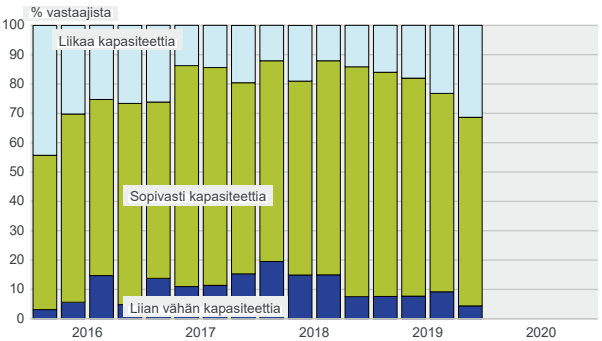

Samaan aikaan kun vientitilauskanta supistui, odotukset vientitilauskantojen kehityksestä lähikuukausina ovat myös heikot. Kysynnän hiipumisesta kielii myös valmiiden tuotteiden varastojen pysyminen selvästi yli normaalina pidetyn tason.

Kysyntäpula yhä selvästi suurin pullonkaula

Riittämätön kysyntä on noussut entistä suuremmaksi tuotannon kasvun esteeksi teollisuudessa. Syksyn aikana jo 45 % yrityksistä raportoi kysynnän olevan keskeisin este. Samaan aikaan ammattityövoiman saatavuus on helpottanut. Enää 13 % yrityksistä ilmoitti ongelmaksi työvoiman saatavuuden.

Henkilöstön määrä teollisuudessa vähentyi loppuvuonna, ja työllisten määrän ennakoidaan kehittyvän heikosti myös lähikuukausina. Koko lailla heikentynyt suhdanne näkyy myös tuotantokapasiteetin käyttöasteissa. Tammikuussa kapasiteetti oli kokonaan käytössä vain 69 %:lla vastaajista.

Tuotannon kasvun esteet

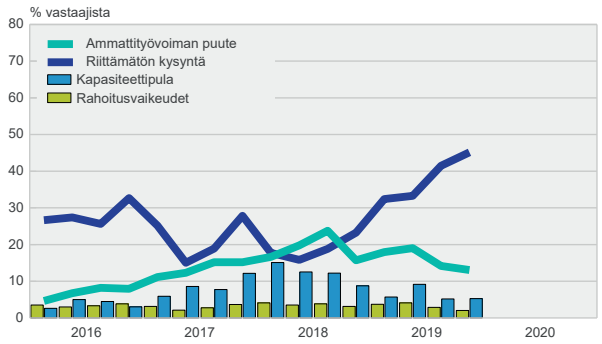

Rakentaminen

- **Suhdannetilanne jatkoi vaakalentoaan loppuvuonna, pitkä noususuhdanne vaimenee hitaasti (saldoluku +3)**
- **Yleiset suhdanneodotukset ovat kohentuneet hieman ylöspäin (saldoluku -9)**
- **Tuotanto on jatkanut hienoista kasvuaan loppuvuoden aikana ja odotukset lähikuukausille ovat varovaiset**
- **Tilauskanta painunut alle keskimääräisen tason ja valmiiden asuntojen määrät vähentyneet**
- **Henkilöstön määrän arvioidaan pysyvän jokseenkin ennallaan, edelleen pulaa osaavasta työvoimasta**

Rakennusyritykset arvioivat suhdannetilanteensa tasaantuneen loppuvuonna. Matalat korot ovat tukeneet asuntorakentamisen kysyntää niin kuluttajien kuin sijoittajienkin toimesta. Suhdanteiden nykytilaa kuvaava saldoluku oli tammikuussa +3 (lokakuussa +2).

Tuotannon kasvu jatkuu vaimeana

Rakennusalalla tilauskanta on painunut alle keskimääräisen ta-

Suhdanteet

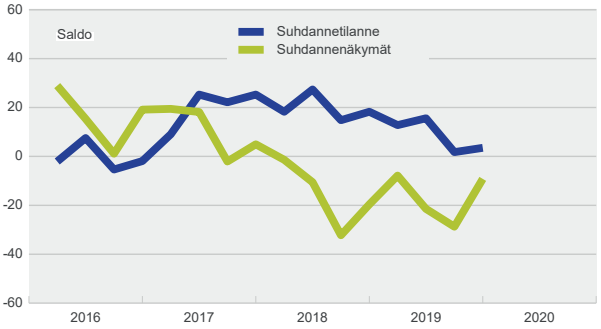

Tuotanto ja tuotanto-odotus

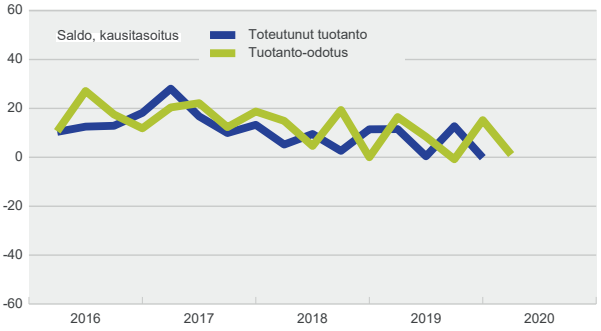

Tilauskanta

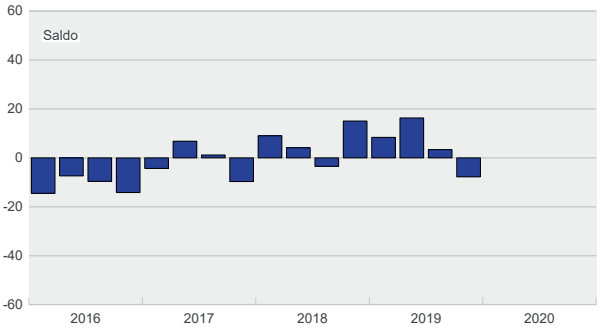

son. Uudisasuntorakentaminen vähentyy hyvin korkealta tasoltaan, mutta hidastuminen tapahtuu varsin tasaisesti matalien korkojen vuoksi. Asuntorakentamisen taso jatkuu verraten hyvänä pääkaupunkiseudulla. Valmiiden asuntojen varastot ovat myös pienentyneet, mikä kielii kysynnän jatkumisesta.

Tiedusteluun vastanneiden yritysten tuotannon määrä lisääntyi hieman loppuvuoden aikana ja tuotanto-odotus lähikuukausille on myös varovaisen positiivinen. Henkilöstön määrä on pysynyt ennallaan ja odotukset loppuvuotta kohden ovat vaatimattomat.

Yleiset suhdanneodotukset yhä heikot

Rakentamisen yleisen suhdannetilanteen arvioidaan heikentyvän alkuvuoden aikana. Suhdannenäkymien saldoluku on kuitenkin noussut lukemaan -9, kun lokakuussa saldoluku oli -28 eli selvästi heikompi.

Suhdanteen hiipuminen näkyy myös tuotanto- ja henkilöstöodotuksissa. Heikentyvän suhdanteen keskeisin syy on pitkään jatkunut noususuhdanne. Kun koko talouden kasvuvauhti on hidastumassa kuluvana vuonna, on luonnollista, että suhdannenousua käynnistänyt rakennusala hidastuu myös ensimmäisenä. Matalat korot ja kaupungistuminen kuitenkin tukevat sektorin tilannetta nopeammalta hidastumiselta.

Rekrytointiongelmat vaivaavat yhä

Merkittävin kasvun este on yhä työvoiman rekrytointi. Tilanne on kuitenkin helpottanut syksyn aikana. Rekrytointivaikeuksista raportoi tammikuussa 33 % alan vastaajista, joka on sama osuus kuin lokakuussa. Rakentamisessa työvoiman saatavuusongelmat ovat olleet kaikista päätoimialoista vaikeimmat.

Lähes yhtä paljon ongelmia tuotannon kasvulle aiheutti riittämätön kysyntä. Tammikuussa suurempi osuus vastaajista raportoi kysynnän heikkoudesta kuin lokakuussa. Ongelmia kysynnän kanssa oli 31 %:lla rakennusalan yrityksistä.

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

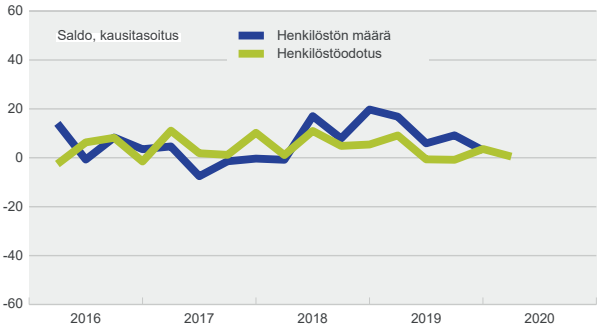

Tuotantokapasiteetti

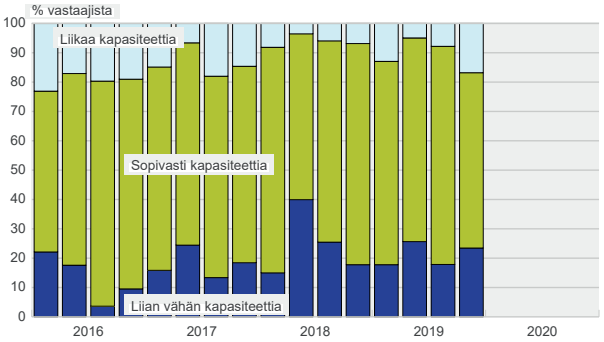

Tuotannon kasvun esteet

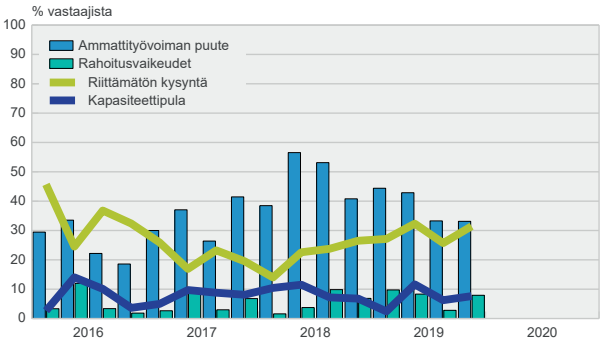

Palvelut

- **Suhdanne on pysynyt tasaisena vuoden 2019 loppuun asti**
- **Myynti on kasvanut yhä varsin hyvin ja kasvun odotetaan jatkuvan myös kevään aikana**
- **Henkilökunnan määrä kasvaa hieman, työvoiman saatavuus vaivaa yhä alan yrityksiä**
- **Suhdannenäkymät ovat yhä heikot, mutta kohentuneet hieman syksystä (saldoluku -6)**

Suhdanteet

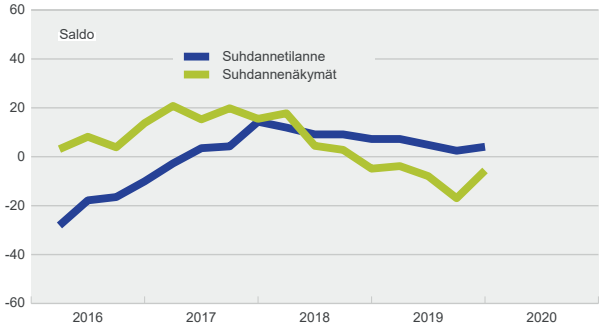

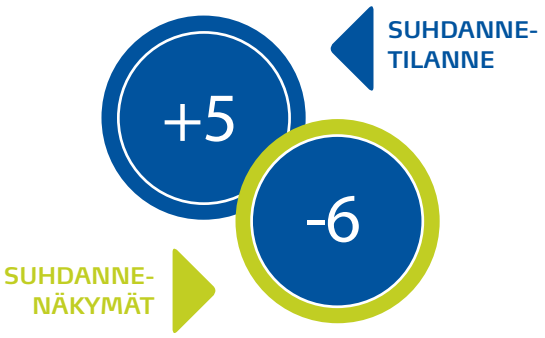

Suhdannetilanne palvelualoilla on jatkanut tasaisena loppuvuoden aikana. Palvelualojen yritykset arvioivat suhdanteen olevan aavistuksen keskimääräistä parempi (saldoluku +5).

Suhdannenäkymät kohentuneet hieman

Suhdanneodotukset tuleville kuukausille ovat kohentuneet vuodenvaihteen tienoilla. Kohentumisesta huolimatta suhdanneodotukset tuleville kuukausille ovat heikot. Yleisiä suhdannenäkymiä mittaava saldoluku nousi tammikuussa arvoon -6, kun lokakuussa oltiin vielä saldoluvussa -16.

Heikentynyt tilanne heijastuu myös palveluyritysten myynnin määrään. Myyntimäärät kasvoivat loppuvuoden aikana, mutta aiempaa hitaampaa vauhtia. Odotukset myynnin kasvusta ovat myös heikentyneet, sillä kasvun odotetaan hidastuvan lähikuukausien aikana.

Henkilöstön määrä yhä hienoisessa nousussa

Tiedusteluun vastanneiden yritysten henkilökunnan määrä kasvoi hieman loppuvuoden aikana. Palvelualan yritykset ennakoivat henkilöstömäärän lisääntyvän kausivaihtelu huomioon ottaen hieman kevään aikana.

Kannattavuus koheni viime vuoden loppua kohden hieman verrattuna edellisen vuoden loppuun. Palvelualan yritykset arvioivat sekä tuotantokustannusten että myyntihintojen nousevan selvästi lähikuukausina.

Ammattityövoiman saatavuus haittaa myös palvelualaa

Tammikuussa ammattityövoiman puute pysyi suurimpana kasvun esteenä. Rekrytointiongelmia oli 28 %:lla yrityksistä. Osaajapula on ollut jo pitkään keskeisen myynnin kasvun este.

Myös riittämätön kysyntä on säilynyt merkittävänä myynnin kasvun esteenä. Riittämätön kysyntä oli ongelma 24 %:lle vastaajista. Suhdanteen hidastuessa kysynnän hiipuminen on noussut tasaisesti vaivaamaan palvelualan yrityksiä.

Myynti ja myyntiodotus

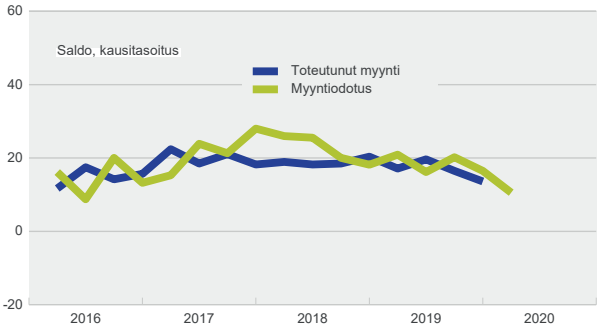

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

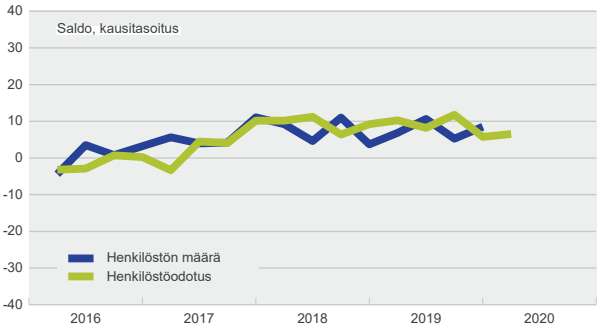

Kannattavuus

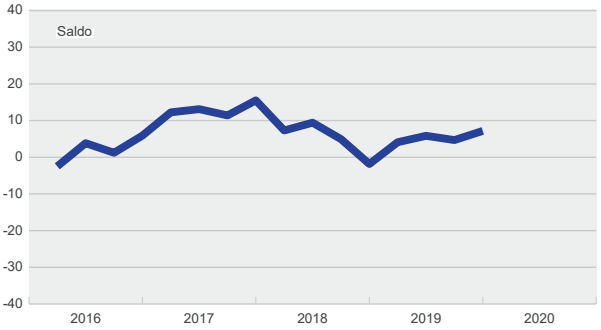

Hinnat ja kustannukset

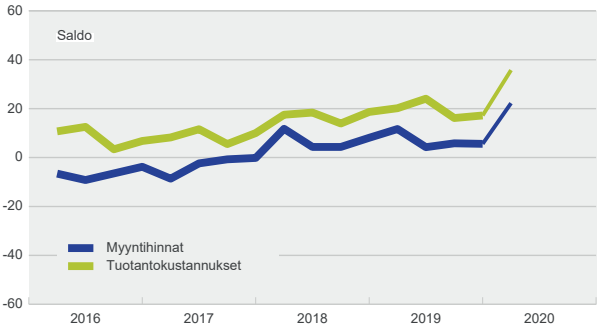

Myynnin kasvun esteet

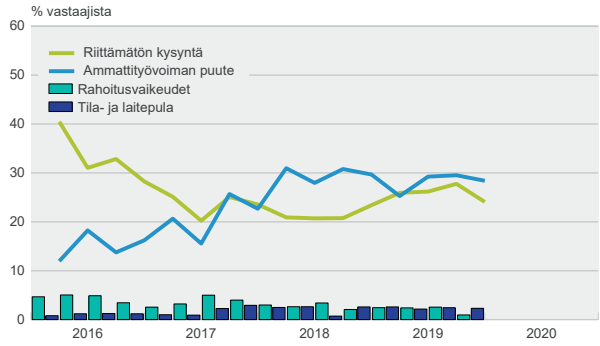

Päätuloksia

Teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo	2017				2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	34	30	13	14	29	21	18	8	3	4	2	-24
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	38	23	26	26	33	28	14	13	23	12	-9	2
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	74	86	86	80	88	81	88	86	84	82	77	69
Tilauskanta normaaliin verrattuna	7	7	9	8	18	18	14	3	2	-4	-10	-24
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-1	2	5	2	10	9	5	-6	-4	-13	-16	-30
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	6	-2	2	-4	-5	-1	11	9	13	17	11	9
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	27	10	15	25	35	12	7	8	22	-4	-16
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	15	-2	3	22	28	7	5	1	14	-2	-18	-5
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	44	4	23	21	13	25	29	16	15	5	-10	-22
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	37	21	23	27	19	25	12	16	12	12	-5	16
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	40	34	40	53	54	51	62	53	54	59	58	61
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	11	12	15	15	17	20	24	16	18	19	14	13
puute kapasiteetista	6	9	8	12	15	13	12	9	6	9	5	5
riittämätön kysyntä	25	15	19	28	18	16	19	23	32	33	41	45
rahoitusvaikeudet	3	2	3	4	4	4	4	3	4	4	3	2
muu este	1	1	1	3	9	8	14	9	3	4	1	2
Suhdannetilanne tällä hetkellä	14	18	25	24	34	38	35	17	12	6	-7	-19
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	13	10	18	17	18	11	-4	-11	-8	-12	-29	-15

Rakentaminen

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo	2017				2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	23	34	8	3	2	25	1	0	9	14	11	-12
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	34	20	6	5	15	27	-12	6	17	8	1	-7
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	85	93	82	85	92	97	94	93	87	95	92	83
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-5	7	2	-10	9	4	-4	16	9	16	3	-7
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-69	-66	-39	-61	-66	-36	-31	-53	-44	-48	-8	-47
Myymättömien asuinhuoneistojen määrä normaaliin verrattuna	-18	-23	-32	-37	-37	-40	-33	-4	-9	-27	-15	-25
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	1	14	-5	-14	-3	39	2	8	15	28	2	-9
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	26	-2	-9	0	35	-2	-12	7	25	-9	-13	-1
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	-33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	53	55	54	66	66	71	73	63	68	69	62	60
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	37	26	41	38	57	53	41	44	43	33	33
puute kapasiteetista	5	10	9	8	10	12	7	7	2	12	6	8
riittämätön kysyntä	26	17	23	20	14	23	24	27	27	32	26	31
rahoitusvaikeudet	3	9	3	7	2	4	10	7	10	8	3	8
muu este	9	8	6	13	13	7	12	11	10	10	11	8
Suhdannetilanne tällä hetkellä	9	25	22	25	19	27	15	19	13	16	2	3
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	19	18	-2	4	-2	-10	-33	-19	-8	-21	-28	-9

Palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo	2017				2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	19	22	21	19	15	22	19	21	13	24	17	15
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	29	20	28	23	31	20	18	18	20	21	16	8
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	10	1	7	9	10	9	0	6	17	5	5
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	12	0	5	10	20	4	5	11	17	8	0	8
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	48	38	56	56	56	53	59	55	57	61	62	56
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	21	16	26	23	31	28	31	30	25	29	30	28
puute kapasiteetista	1	1	2	3	2	3	1	3	3	2	2	2
riittämätön kysyntä	25	20	25	24	21	21	21	23	26	26	28	24
rahoitusvaikeudet	3	3	5	4	3	3	3	2	2	2	3	1
muu este	4	3	4	9	5	5	7	3	5	7	5	7
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-2	4	4	15	12	9	9	8	7	5	2	5
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	20	16	20	15	17	5	3	-5	-4	-7	-16	-6

Toimialakatsaukset

Tammikuu 2020

TOIMIALAKATSAUS

Elintarviketeollisuus

- Suhdannetilanne yhä kohentunut, mutta lähikuukausien suhdannenäkymät ovat heikentyneet
- Tilauskanta pysyi tammikuussa hyvin lähellä normaalina pidettyä tasoa
- Tuotannon määrä kasvoi loppuvuoden aikana – kasvun odotetaan jatkuvan myös lähikuukausina
- Henkilöstön määrä kehittyi suotuisasti vuoden loppua kohden, mutta odotukset työvoiman määrästä ovat yhä heikot

Suhdanteet

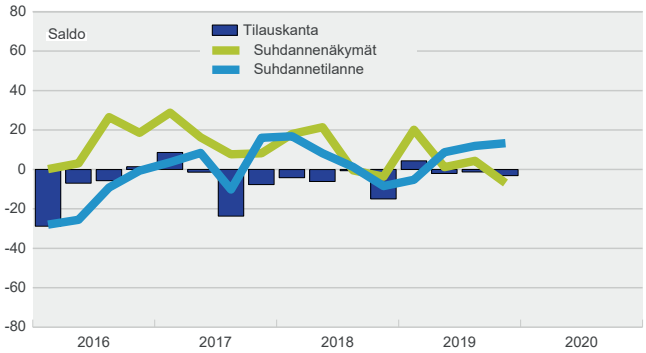

Tuotanto ja tuotanto-odotus

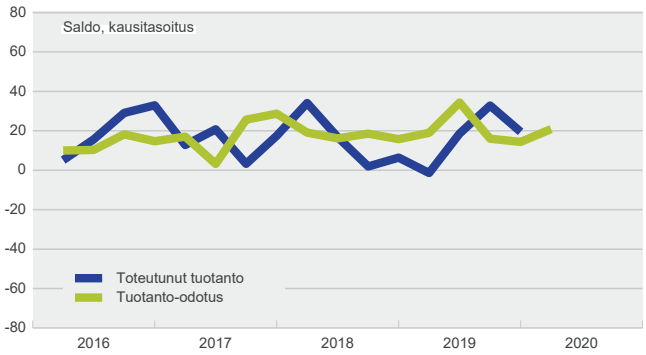

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

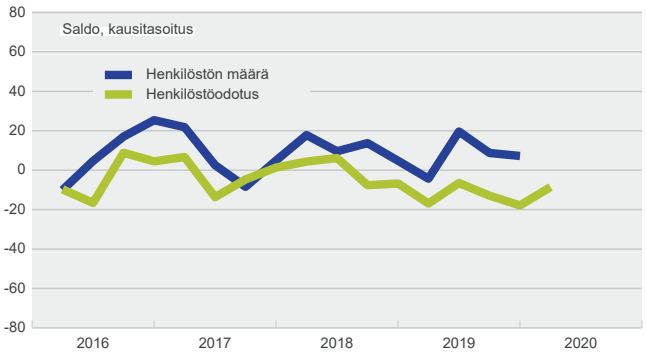

Elintarvike-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo		2018				2019			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana		26	30	-9	8	-8	33	22	19
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle		30	14	17	4	53	12	13	8
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)		83	71	80	83	76	81	84	88
Tilauskanta normaaliin verrattuna		-5	-6	0	-14	4	-2	-2	-3
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna		-28	-16	-16	-22	5	-13	-8	6
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna		0	7	-5	14	28	4	6	17
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana		7	34	11	-4	-17	47	5	-3
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle		26	-18	-15	-19	17	-26	-27	-11
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana		6	-27	-22	0	48	44	-10	57
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle		31	31	37	-18	-15	-14	19	54
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan		41	30	48	54	45	46	42	43
Esteenä	ammattityövoiman puute (% vastaajista)	15	9	16	8	5	11	12	7
	puute kapasiteetista	4	4	5	4	9	11	4	12
	riittämätön kysyntä	28	20	28	31	28	26	28	23
	rahoitusvaikeudet	5	4	5	11	12	4	2	2
	muu este	0	4	6	6	5	3	0	3
Suhdannetilanne tällä hetkellä		16	9	2	-8	-6	8	11	14
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen		18	21	-1	-3	20	1	5	-7

TOIMIALAKATSAUS

Teva-teollisuus

- Arviot yleisestä suhdannetilanteesta helpottaneet hieman, mutta ovat yhä heikot
- Tuotanto vähentynyt selvästi loppuvuoden 2019 aikana ja laskun ennakoidaan jatkuvan myös kuluvana vuonna
- Henkilöstön määrän odotetaan vähenevän selvästi – riittämätön kysyntä on yhä yleisin kasvun este
- Yleiset suhdannenäkymät loppuvuotta kohden ovat heikot (saldoluku -19)

Suhdanteet

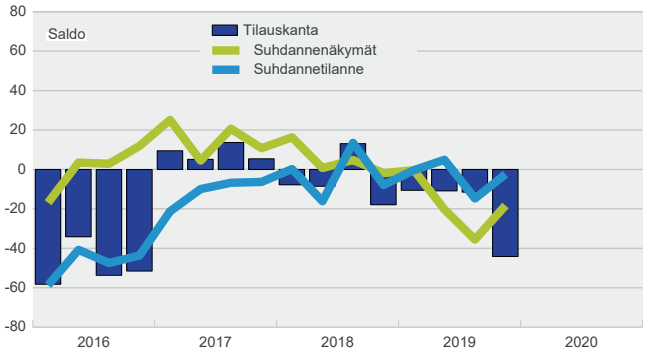

Tuotanto ja tuotanto-odotus

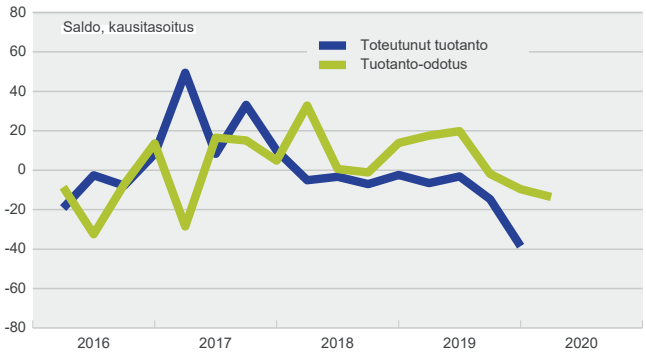

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

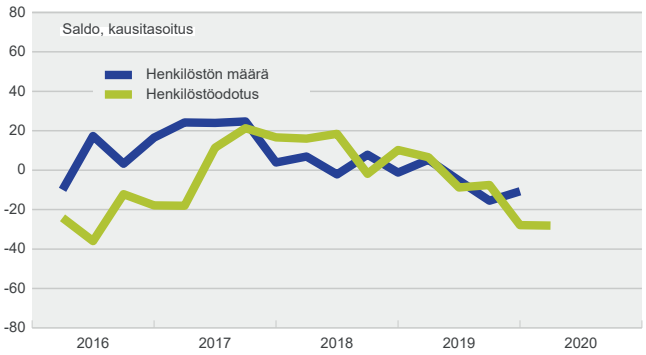

Teva-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-9	5	-6	-8	-14	8	-10	-44
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-10	13	34	27	-15	-11	4
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	85	87	81	74	76	87	63	74
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-8	-8	13	-18	-11	-10	-11	-44
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-15	-18	-26	-35	-8	-47	-43	-45
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-8	12	24	17	29	59	14	-1
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	12	6	8	-11	15	2	-15	-22
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	19	0	8	16	-8	-7	-30	-18
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-1	15	23	-36	1	-42	-9	-48
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	23	42	-12	-21	5	-3	-8	12
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	57	46	57	76	82	75	75	72
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	11	5	8	44	33	22	10	15
puute kapasiteetista	20	11	1	1	0	1	5	0
riittämätön kysyntä	26	26	38	44	45	55	65	63
rahoitusvaikeudet	9	13	16	9	9	1	13	0
muu este	0	0	11	0	0	0	0	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä	0	-16	14	-7	0	4	-14	-2
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	16	1	4	-1	0	-21	-36	-19

TOIMIALAKATSAUS

Puuteollisuus

- Heikko suhdannetilanne jatkui vuoden 2019 loppuun asti (saldoluku -65)
- Tilauskanta jatkanut laskuaan ja on selvästi alle tavanomaisen tason
- Tuotanto vähentynyt selvästi, mutta odotukset lähikuukausille ovat varovaisen myönteiset
- Henkilöstön määrä pysyi vuoden 2019 lopussa ennallaan, mutta henkilöstön määrän odotetaan vähentyvän kevättä kohden mentäessä
- Suhdanneodotukset ovat piristyneet selvästi (saldoluku +3)

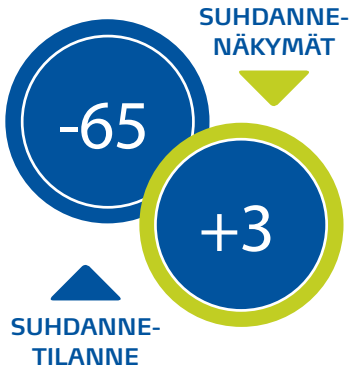

Suhdanteet

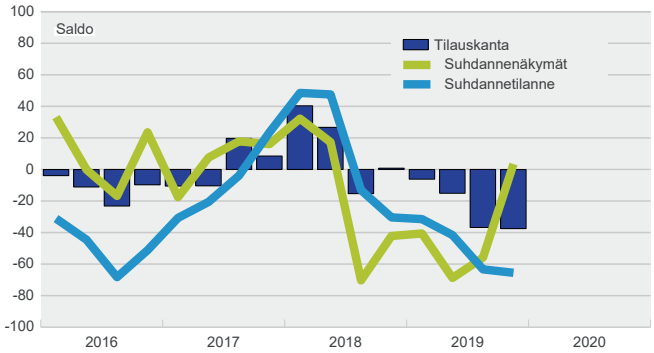

Tuotanto ja tuotanto-odotus

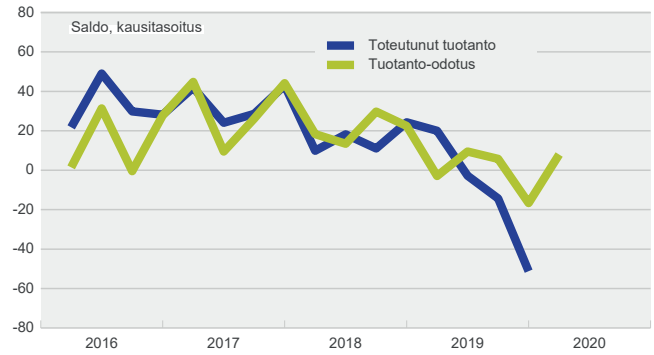

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

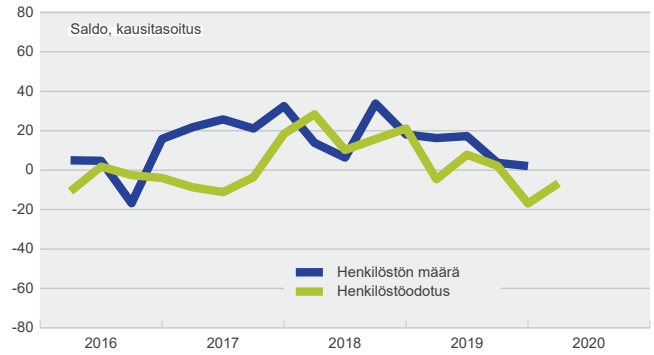

Puu-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	5	40	12	10	12	20	-14	-66
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	31	32	0	4	25	12	-40	15
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	78	86	78	86	85	72	44	64
Tilauskanta normaaliin verrattuna	40	27	-16	0	-6	-16	-37	-37
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	42	40	-19	-22	-9	-43	-58	-46
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-19	-22	12	47	38	50	45	29
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	18	28	27	1	19	36	1	-15
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	5	2	4	28	-6	-34	1
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	34	27	-15	-14	4	34	-23	-37
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	15	24	11	23	19	34	-41	34
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	63	58	57	60	58	61	60	54
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	13	18	7	9	9	12	7	6
puute kapasiteetista	30	26	21	33	20	22	1	1
riittämätön kysyntä	18	16	20	15	28	26	58	34
rahoitusvaikeudet	1	5	6	4	1	5	5	3
muu este	0	0	8	0	0	2	0	13
Suhdannetilanne tällä hetkellä	49	48	-13	-31	-32	-42	-64	-65
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	32	17	-70	-42	-41	-69	-56	3

TOIMIALAKATSAUS

Paperiteollisuus

- Suhdannetilanne on heikentynyt selvästi (saldoluku -57)
- Tilauskanta säilynyt yhä selvästi alle normaalitason
- Tuotanto vähentynyt viime vuoden loppua kohden ja sen ennustetaan pysyvän paikoillaan alkuvuonna
- Henkilöstön määrä on jatkanut vähentymistään ja henkilöstöodotus tuleville kuukausille on huono
- Suhdannenäkymät pysyneet heikkoina (saldoluku -3)

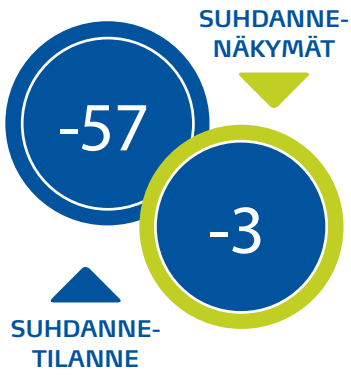

Suhdanteet

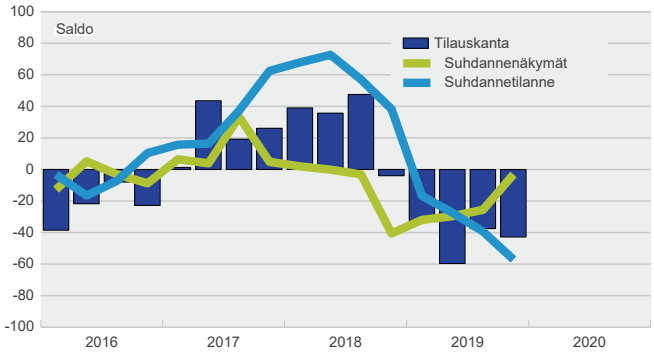

Tuotanto ja tuotanto-odotus

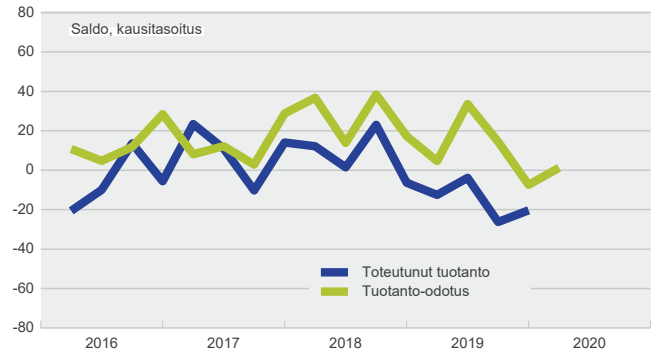

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

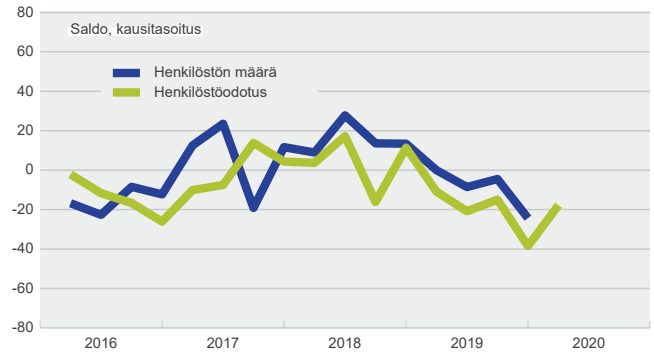

Paperi-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	20	-9	21	-9	-6	-14	-25	-26
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	19	25	9	13	41	7	-21	7
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	99	99	95	95	95	70	60	50
Tilauskanta normaaliin verrattuna	39	36	48	-4	-33	-60	-38	-43
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	39	34	47	-6	-34	-66	-39	-44
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-20	11	9	32	52	49	15	-5
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	14	54	-6	7	6	20	-25	-33
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	39	-30	9	-5	3	-31	-37	-12
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	4	9	5	8	7	-15	-46	-38
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	11	13	12	-4	-20	46	5	24
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	39	20	52	13	36	39	52	53
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	2	3	4	6	2	3	2	2
puute kapasiteetista	34	16	43	1	4	4	4	4
riittämätön kysyntä	5	1	4	8	29	33	47	49
rahoitusvaikeudet	0	1	2	0	0	1	0	0
muu este	0	0	0	0	2	2	0	1
Suhdannetilanne tällä hetkellä	68	73	57	39	-16	-28	-40	-57
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	2	0	-4	-41	-32	-30	-26	-3

TOIMIALAKATSAUS

Painaminen

- Suhdannetilanne on pysynyt huonona vuodenvaihteeseen asti (saldoluku -59)
- Tilauskanta on pysynyt pitkään alle tavanomaisen tason
- Tuotanto on ollut laskussa, ja saman kehityksen odotetaan jatkuvan lähikuukausina
- Henkilöstöodotus tuleville kuukausille on kielteinen
- Suhdannenäkymät kevättä kohden mentäessä ovat parantuneet loppuvuodesta, mutta ovat vaatimattomat (saldoluku +1)

Suhdanteet

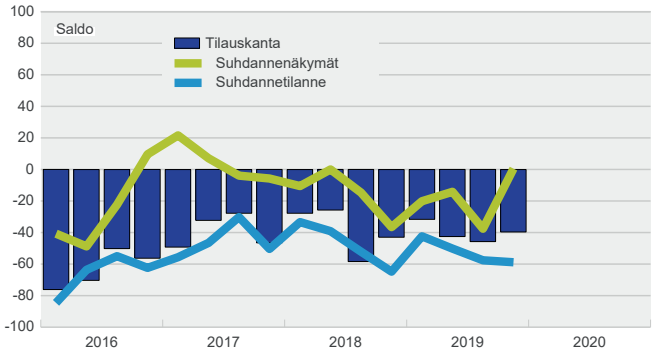

Tuotanto ja tuotanto-odotus

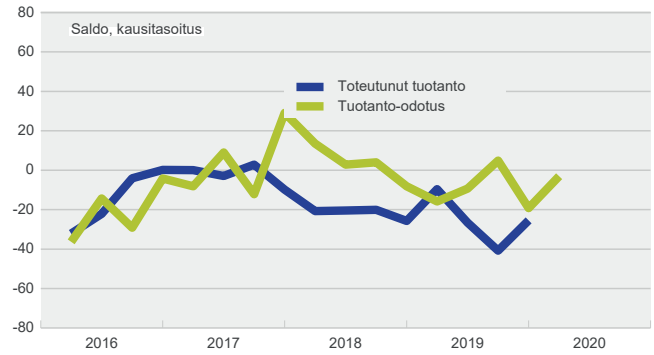

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

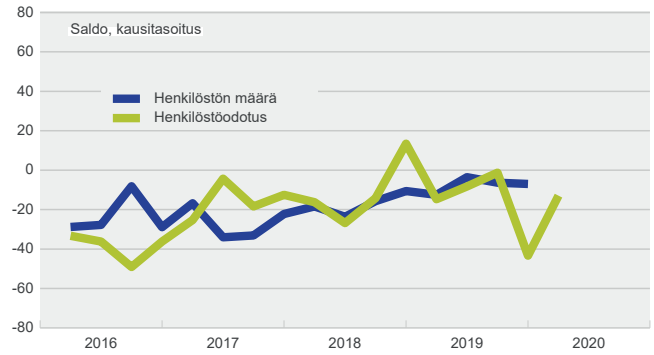

Painaminen

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018 I	II	III	IV	2019 I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-19	-15	-23	-28	-4	-23	-47	-26
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	12	5	-8	-21	-2	10	-23	-6
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	64	53	77	42	34	49	42	55
Tilauskanta normaaliin verrattuna	-28	-25	-58	-43	-32	-43	-46	-40
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-28	-33	-65	-45	-68	-73	-76	-80
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	-33	-11	-21	-27	3	22	-13	9
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	-18	-12	-21	-8	0	-2	-16
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	-21	-16	12	-10	-5	-1	-43	-9
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-16	-45	-1	-24	-23	-14	-22	-27
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	-20	-7	-14	-39	-42	-5	8	-42
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	96	88	95	92	96	94	94	89
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	34	33	16	6	7	2	7
puute kapasiteetista	0	5	0	0	0	0	0	0
riittämätön kysyntä	60	51	66	78	81	93	94	73
rahoitusvaikeudet	31	18	22	34	19	6	13	26
muu este	0	0	0	0	0	0	0	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä	-34	-39	-52	-65	-42	-50	-58	-59
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	-10	0	-15	-37	-20	-14	-38	1

TOIMIALAKATSAUS

Kemianteollisuus

- Suhdannetilanne on jatkanut heikentymistään myös vuoden 2019 loppua kohden (saldoluku -6)
- Tilauskanta on pysynyt alle normaalitason
- Tuotannon määrä on vähentynyt entisestään, mutta odotukset lähikuukausille ovat varovaisen myönteiset
- Henkilöstön määrä on vähentynyt ja käännettä parempaan ei ole näköpiirissä
- Yleiset suhdannenäkymät ovat kohentuneet hieman syksystä, mutta ovat yhä kielteiset (saldoluku -5)

Suhdanteet

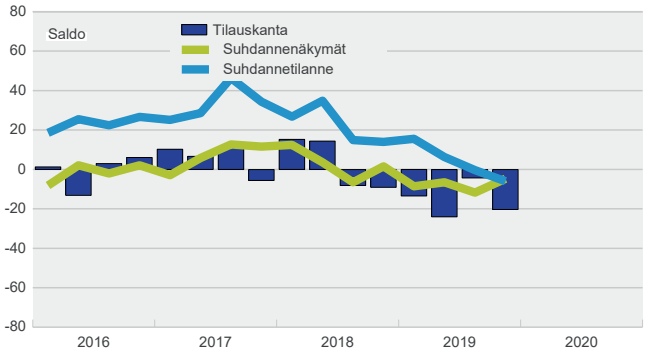

Tuotanto ja tuotanto-odotus

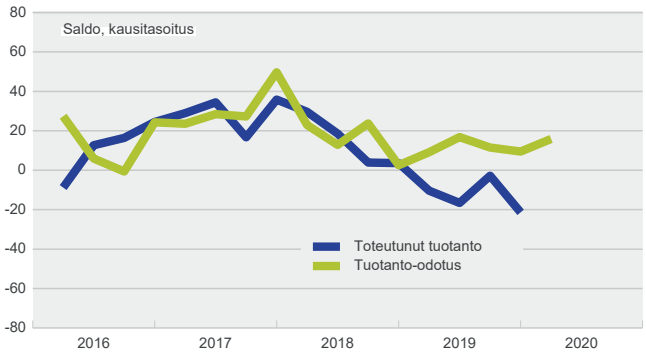

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

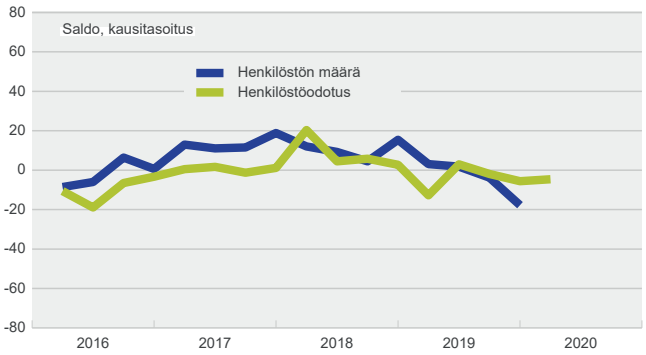

Kemian-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

		2018				2019			
		I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana		39	18	-2	0	-2	-17	-7	-27
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle		13	20	-4	18	16	9	0	25
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)		79	77	72	83	75	75	75	72
Tilauskanta normaaliin verrattuna		15	14	-9	-10	-13	-25	-5	-20
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna		16	-1	-8	-3	-12	-25	-6	-29
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna		-21	-10	27	-7	-2	9	1	2
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana		8	23	-2	11	-2	16	-10	-20
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle		16	0	-6	-12	15	-6	-14	-5
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana		31	10	12	20	3	-8	-6	-29
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle		24	26	10	31	16	27	30	11
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan		40	37	47	41	40	39	38	58
Esteenä	ammattityövoiman puute (% vastaajista)	5	3	7	6	8	7	5	4
	puute kapasiteetista	11	5	6	11	3	1	0	3
	riittämätön kysyntä	22	29	34	26	33	33	33	51
	rahoitusvaikeudet	4	1	5	1	1	1	1	1
	muu este	2	1	1	0	0	0	1	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä		27	34	14	13	15	6	-1	-6
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen		12	4	-6	1	-8	-6	-12	-5

TOIMIALAKATSAUS

Rakennustuoteteollisuus

- Suhdannetilanne on jatkunut myönteisenä, mutta arviot ovat aiempaa varovaisemmat (saldoluku +15)
- Tilauskanta on painunut lähemmäs normaalia
- Tuotanto kasvoi hieman loppuvuoden aikana ja odotukset alkuvuodelle ovat odottavat
- Henkilöstön määrä on jatkanut kasvuaan, mutta henkilöstöodotukset ovat laskeneet
- Suhdanneodotukset kohentuneet, mutta ovat yhä heikot (saldoluku -16)

Suhdanteet

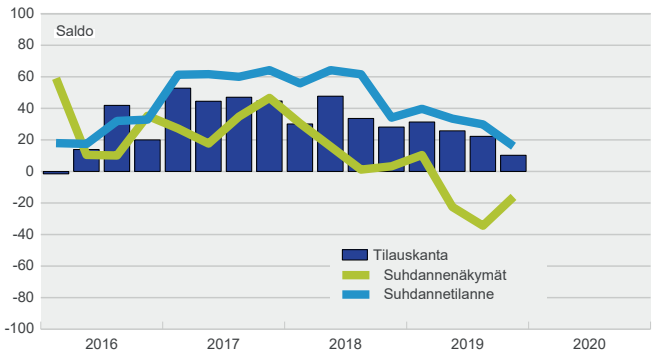

Tuotanto ja tuotanto-odotus

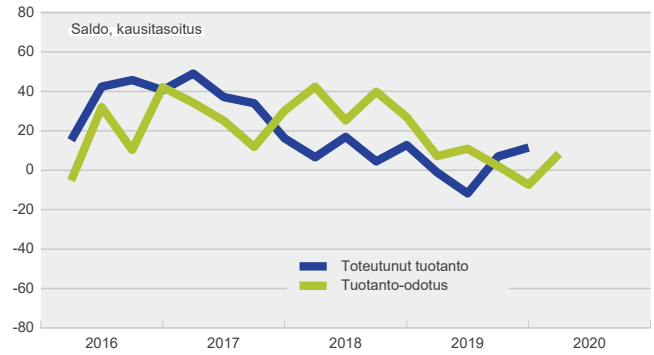

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

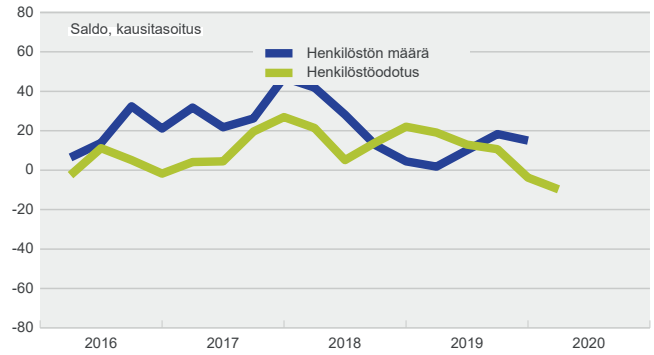

Rakennus-tuote-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	31	1	-7	7	3	4	-7
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	48	43	12	5	33	6	-25	7
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	89	84	84	87	82	80	82	80
Tilauskanta normaaliin verrattuna	30	47	33	29	31	25	23	10
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	-8	-13	-35	-26	-11	-17	-34	-5
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	37	33	26	3	30	27	24	-3
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	43	48	5	-6	3	30	10	3
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	18	10	14	24	20	10	-9	-3
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-15	2	5	5	-4	-8	-17	-2
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	34	37	17	31	29	6	0	21
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	51	66	49	46	48	60	47	45
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	27	26	23	19	20	21	24	15
puute kapasiteetista	19	19	9	12	4	7	9	7
riittämätön kysyntä	10	27	18	27	18	31	21	27
rahoitusvaikeudet	5	2	0	0	3	0	0	0
muu este	0	0	0	0	5	0	0	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä	56	64	62	34	40	34	30	15
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	30	16	2	4	11	-23	-35	-16

TOIMIALAKATSAUS

Teknologiateollisuus

- Suhdannetilanne heikentynyt selvästi viime vuoden loppua kohden (saldoluku -17)
- Tilauskanta on painunut reilusti alle keskimääräisen tason
- Tuotannon odotetaan pysyvän ennallaan lähikuukausien aikana
- Henkilöstön määrä on vähentynyt hieman loppuvuoden aikana, ja tilanteen odotetaan pysyvän jokseenkin samanlaisena alkuvuoden aikana
- Suhdannenäkymät ovat yhä tummat, mutta hieman paremmat kuin viime syksynä (saldoluku -25)

Suhdanteet

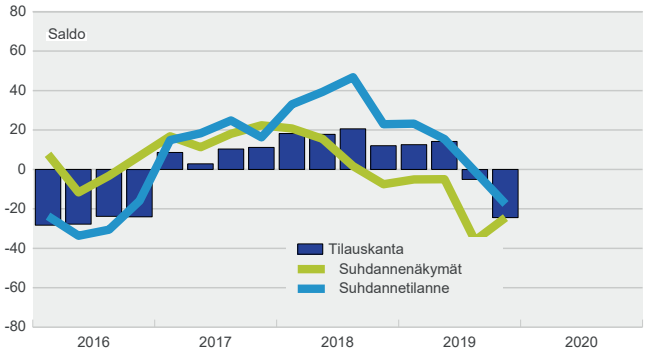

Tuotanto ja tuotanto-odotus

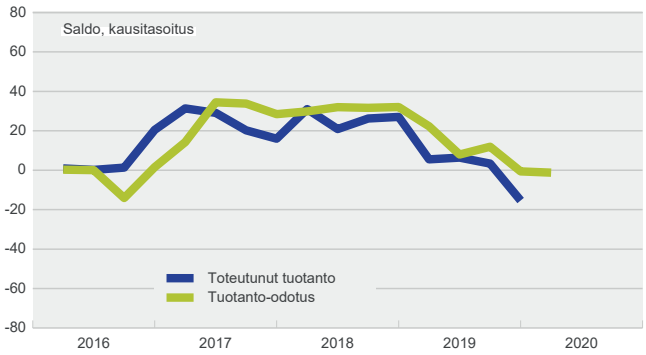

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

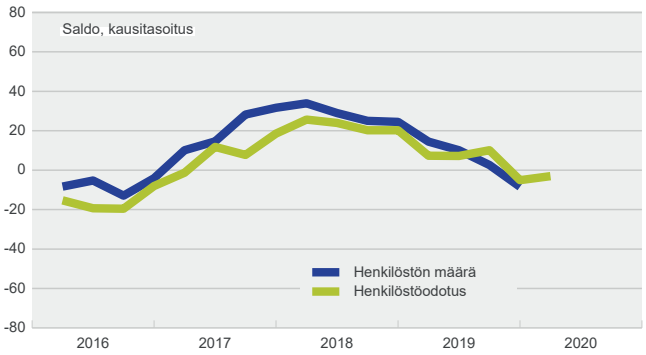

Teknologia-teollisuus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Tuotannon määrä viimeisen 3 kk:n aikana	33	25	30	17	7	10	10	-28
Tuotanto-odotus seuraavalle 3 kk:lle	43	35	23	16	18	16	-8	-8
Tuotantokapasiteettia sopivasti/liian vähän (% vastaajista)	92	80	95	87	88	89	82	67
Tilauskanta normaaliin verrattuna	18	18	21	12	12	15	-5	-25
Vientitilauskanta normaaliin verrattuna	9	12	10	0	7	7	-9	-29
Valmiiden tuotteiden varastot normaaliin verrattuna	3	-3	9	7	5	14	12	12
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	38	40	21	16	18	22	-2	-17
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	35	18	12	9	18	9	-13	-2
Viennin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	11	40	44	25	21	12	-3	-19
Vientiodotus seuraavalle 3 kk:lle	18	24	15	20	14	0	-10	14
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	62	61	71	62	61	69	65	65
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	22	30	35	22	27	28	20	19
puute kapasiteetista	13	15	10	9	6	12	7	6
riittämätön kysyntä	16	11	14	22	32	33	43	46
rahoitusvaikeudet	4	4	3	3	4	5	4	2
muu este	17	15	25	16	5	6	1	3
Suhdannetilanne tällä hetkellä	33	40	46	23	23	16	0	-17
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	20	15	2	-7	-5	-4	-37	-25

TOIMIALAKATSAUS

Kauppa

- Kaupan suhdannetilanne on pysynyt heikkona (suhdannetilanteen saldoluku -3)
- Myynnin määrä on laskenut hieman ja odotukset tulevasta myyntikehityksestä ovat myös vaisuja
- Henkilöstön määrä on vähentynyt aavistuksen ja muutosta parempaan ei odoteta tapahtuvan alkuvuonnakaan
- Suhdannenäkymät tuleville kuukausille yhä heikot (saldoluku -16)

Suhdanteet

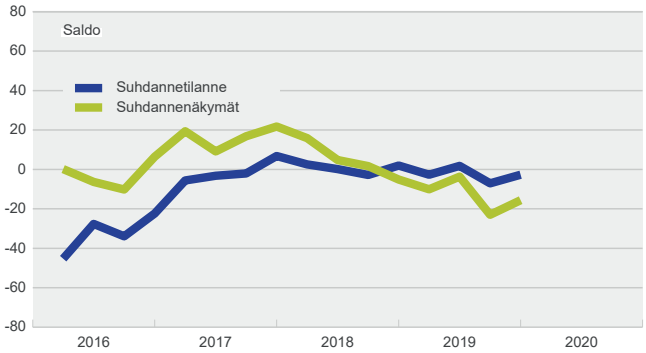

Myynti ja myyntiodotus

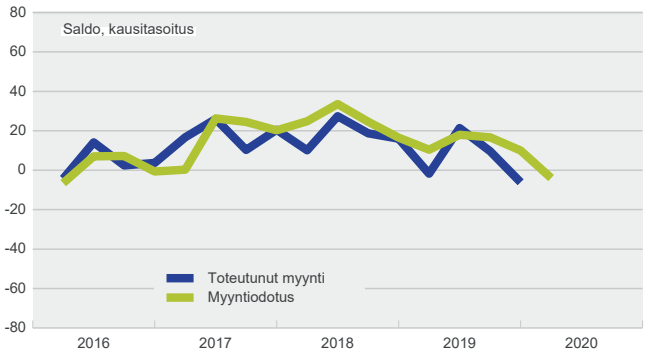

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

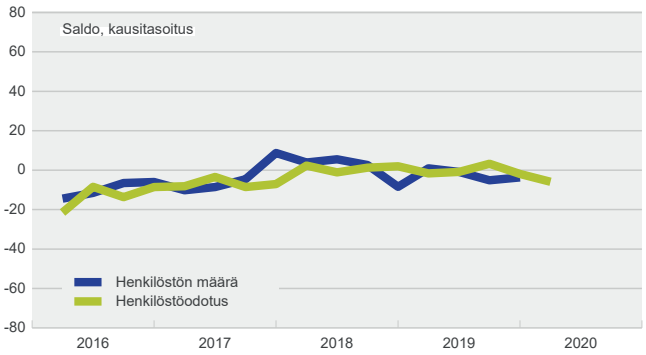

Kauppa

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	10	28	19	17	-1	22	9	-7
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	34	24	17	11	19	17	11	-4
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	2	14	-1	-11	1	10	-9	-7
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	10	-4	-2	-2	9	-1	-5	-7
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	54	57	62	60	57	58	57	63
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	18	17	31	27	16	23	25	27
puute kapasiteetista	2	2	1	1	2	3	1	4
riittämätön kysyntä	31	33	26	31	31	23	30	30
rahoitusvaikeudet	2	0	3	3	0	2	3	1
muu este	8	10	8	7	13	12	5	7
Suhdannetilanne tällä hetkellä	3	0	-2	2	-2	2	-7	-3
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	15	5	1	-6	-11	-3	-22	-16

Matkailu- ja ravintolapalvelut

- Suhdannetilanne heikentynyt hieman syksyn aikana (saldoluku -8)
- Myynnin määrä kasvanut loppuvuonna ja hienoisen kasvun odotetaan jatkuvan alkuvuoden aikana
- Henkilöstön määrä jatkanut kasvussa, ja odotukset lähikuukausille ovat myönteiset
- Suhdannenäkymät ovat pysyneet heikkona, alkuvuoteen lähdetään varovaisissa tunnelmissa (saldoluku -5)

Suhdanteet

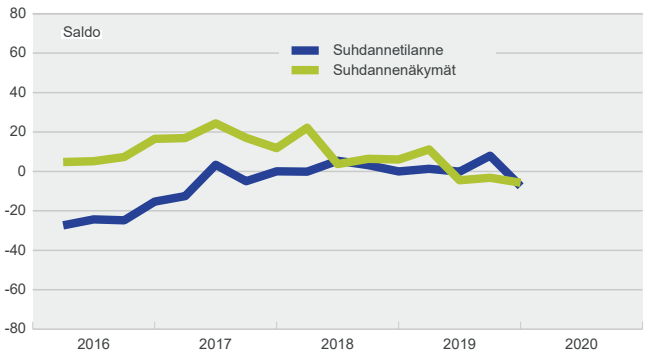

Myynti ja myyntiodotus

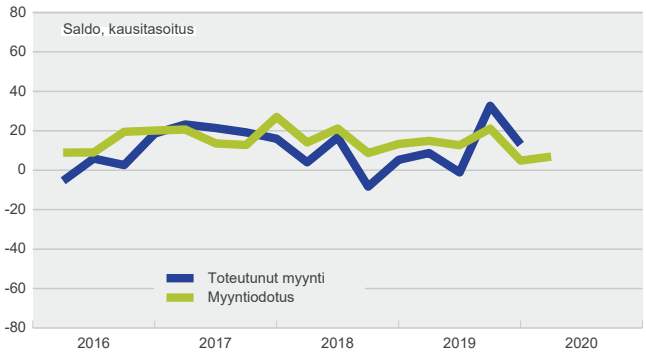

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

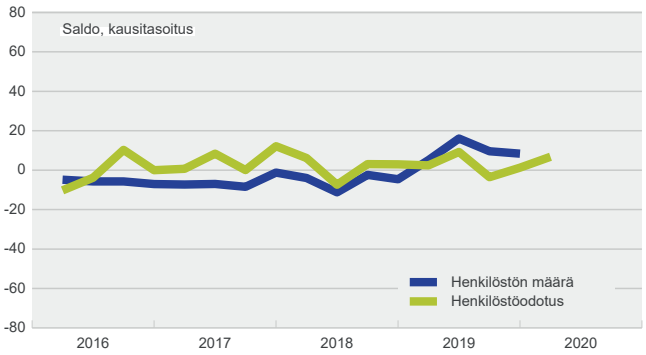

Matkailu- ja ravintola-palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018 I	II	III	IV	2019 I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	23	0	7	-5	5	41	12
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	27	11	10	8	20	23	1	2
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	-10	-2	-3	-5	1	25	10	7
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	8	-3	-2	-2	23	-11	-3	2
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	72	61	76	66	71	74	64	65
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	30	32	30	28	32	37	31	31
puute kapasiteetista	4	4	6	7	4	4	7	4
riittämätön kysyntä	45	35	41	37	39	46	38	34
rahoitusvaikeudet	5	3	1	3	4	3	1	2
muu este	2	4	6	6	4	1	5	5
Suhdannetilanne tällä hetkellä	0	5	4	0	2	-1	8	-8
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	22	4	7	6	11	-4	-3	-5

TOIMIALAKATSAUS

Liikenne

- Suhdannetilanne on pysynyt heikkona vuodenvaihteen tienoilla (saldoluku -9)
- Myynti on vähentynyt loppuvuonna ja lähikuukausina myynnin odotetaan vähenevän edelleen
- Henkilöstön määrä pysyi suurin piirtein ennallaan ja vaatimattoman kehityksen odotetaan jatkuvan lähikuukausina
- Lähikuukausina yleisen suhdannetilanteen ennakoidaan heikkenevän edelleen selvästi (saldoluku -17)

Suhdanteet

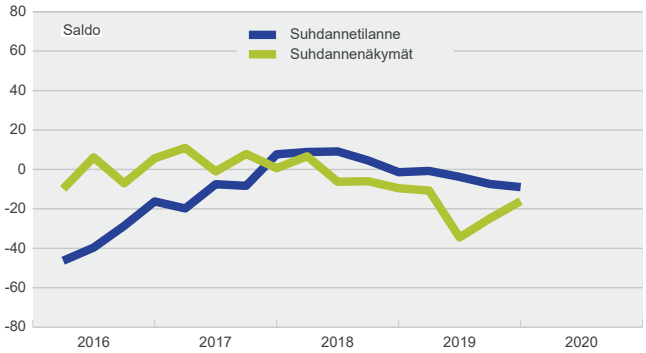

Myynti ja myyntiodotus

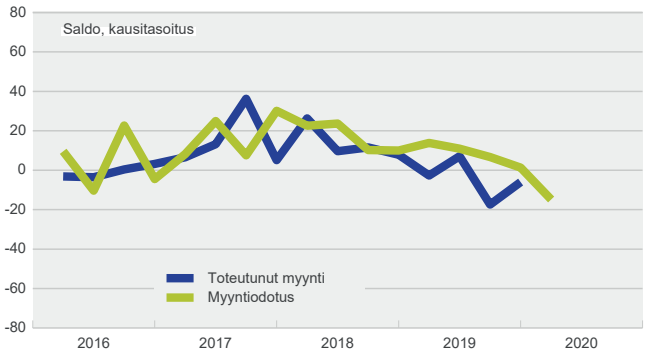

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

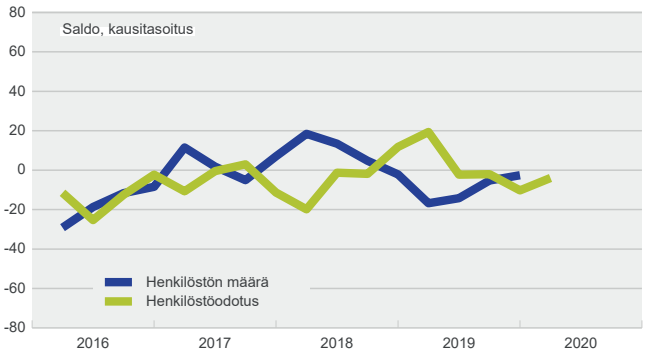

Liikenne

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018 I	II	III	IV	2019 I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	23	20	7	6	-4	18	-23	-5
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	33	2	14	5	24	-3	5	-23
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	20	20	1	-9	-14	-9	-9	-10
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	3	-4	15	16	2	-4	-8	-6
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	44	44	53	48	44	70	68	59
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	20	20	27	19	13	25	19	19
puute kapasiteetista	3	8	1	4	0	0	4	2
riittämätön kysyntä	21	15	25	23	32	41	47	43
rahoitusvaikeudet	6	8	0	1	0	2	1	2
muu este	6	0	1	6	1	9	9	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä	8	10	5	-2	0	-3	-8	-9
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	7	-7	-5	-9	-10	-34	-24	-17

TOIMIALAKATSAUS

Rahoitus ja vakuutus

- Suhdannetilanne heikkeni loppuvuonna ja painui loppuvuonna hieman alle tavanomaisen tason
- Myynti on jatkanut kasvuaan ja sen odotetaan kasvavan myös lähikuukausina
- Henkilöstön määrä on vähentynyt vuodenvaihteen tienoilla, mutta sen odotetaan pysyvän jokseenkin ennallaan loppuvuoden aikana
- Suhdanneodotukset tuleville kuukausille ovat heikot (saldoluku -9)

Suhdanteet

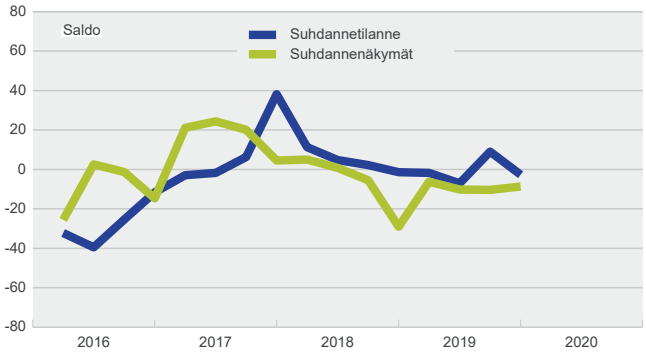

Myynti ja myyntiodotus

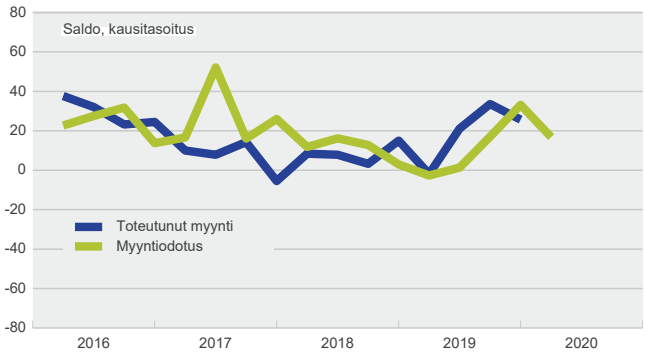

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

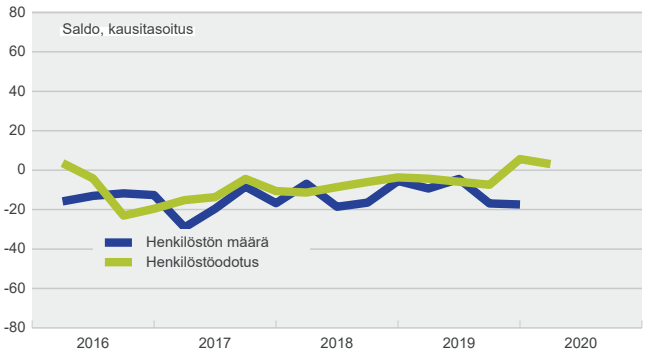

Rahoitus ja vakuutus

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

		2018 I	2018 II	2018 III	2018 IV	2019 I	2019 II	2019 III	2019 IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana		8	8	4	15	-2	21	33	25
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle		16	12	3	-3	2	18	34	16
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana		-7	-14	-24	0	-7	-1	-27	-8
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle		-5	-11	1	-6	-4	-13	13	0
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan		11	9	15	19	32	19	13	14
Esteenä	ammattityövoiman puute (% vastaajista)	1	2	1	1	3	3	2	4
	puute kapasiteetista	0	0	0	0	0	0	0	0
	riittämätön kysyntä	8	8	12	18	29	14	10	11
	rahoitusvaikeudet	0	0	2	0	0	0	0	0
	muu este	3	0	0	0	0	2	0	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä		11	5	2	-1	-2	-8	10	-3
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen		6	0	-5	-29	-7	-10	-10	-9

TOIMIALAKATSAUS

Tieto- ja viestintäpalvelut

- Suhdannetilanne on kohentunut loppuvuoden aikana (saldoluku +13)
- Myynti on kasvanut ja myyntiodotukset ovat myönteiset seuraavalle puolelle vuodelle
- Henkilöstömäärä on kasvanut tasaisesti, ja odotukset henkilöstön kasvun suhteen ovat myönteiset
- Odotukset kevättä kohden ovat varovaiset, suhdanteiden odotetaan pysyvän ennallaan (saldoluku 0)

Suhdanteet

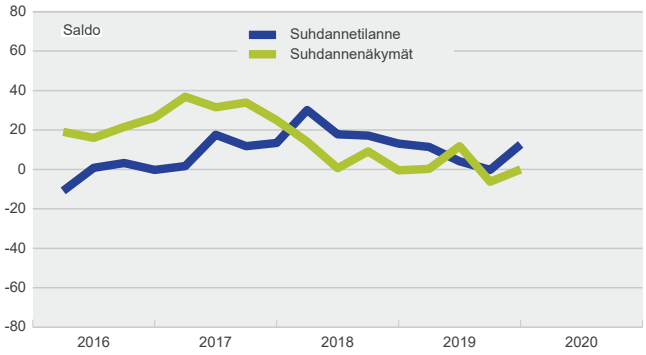

Myynti ja myyntiodotus

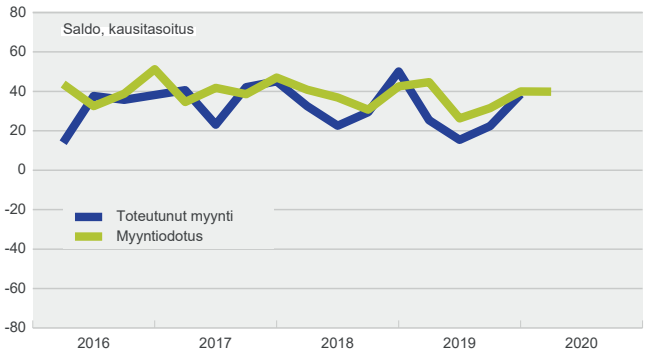

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

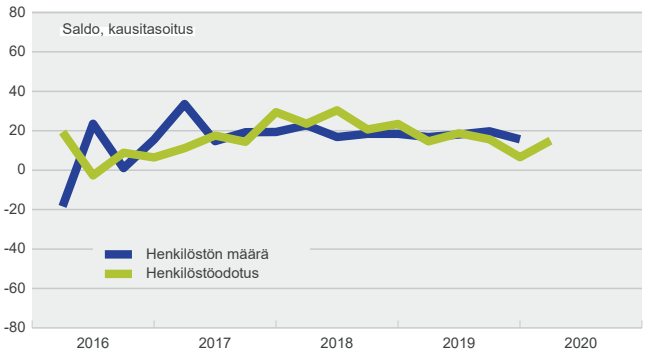

Tieto- ja viestintä-palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	32	22	29	50	25	15	23	39
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	37	31	43	45	26	32	41	40
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	29	13	20	13	24	14	22	11
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	36	22	18	16	27	15	1	17
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	65	65	58	57	50	57	70	42
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	50	42	36	38	32	41	42	32
puute kapasiteetista	0	4	0	0	0	0	0	0
riittämätön kysyntä	16	20	21	20	21	26	31	16
rahoitusvaikeudet	0	3	0	0	3	0	0	0
muu este	2	4	4	1	3	0	4	0
Suhdannetilanne tällä hetkellä	31	18	18	13	12	4	-1	13
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	14	1	10	-1	1	12	-6	0

TOIMIALAKATSAUS

Kiinteistöpalvelut

- Suhdannetilanne hiipui vuoden loppua kohden
- Myynti on jatkanut kasvuaan viime kuukausien aikana ja odotukset myynnistä ovat varsin myönteiset
- Henkilökuntaa arvioidaan lisättävän, rekrytointivaikeudet ovat helpottaneet hieman
- Yleisen suhdannekuvan odotetaan pysyvän ennallaan loppuvuoden aikana (saldoluku +1)

Suhdanteet

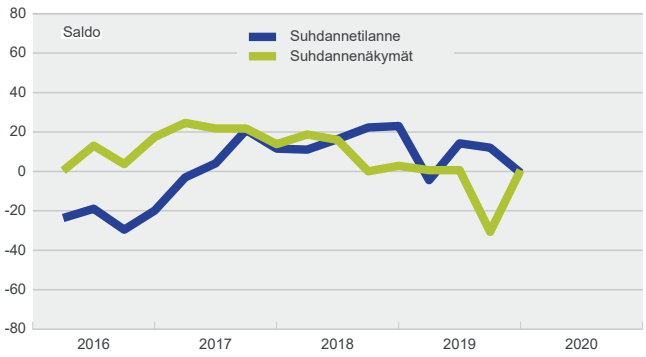

Myynti ja myyntiodotus

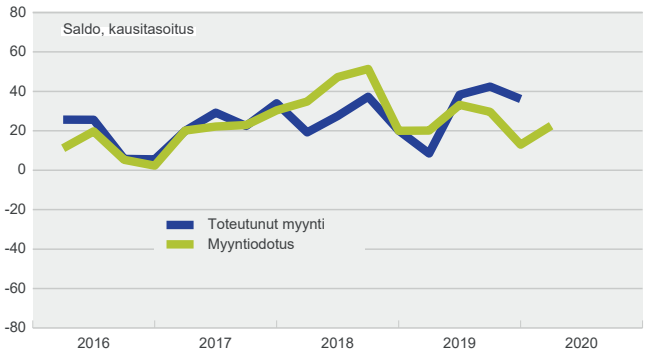

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

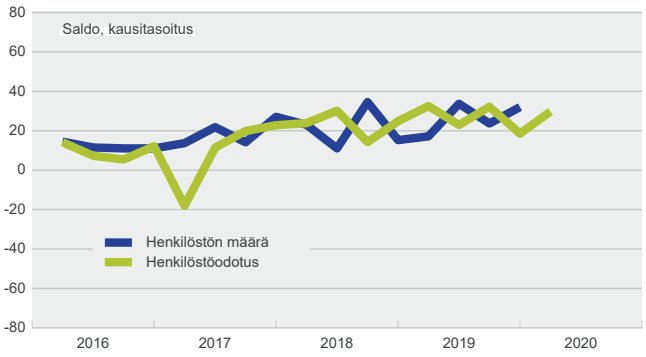

Kiinteistö-palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	19	27	37	21	9	38	42	36
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	48	51	20	20	33	30	12	23
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	23	40	3	9	45	34	18
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	47	5	10	41	42	21	2	42
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	45	41	66	62	67	55	72	45
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	41	41	57	59	60	51	58	41
puute kapasiteetista	0	0	0	4	0	0	0	0
riittämätön kysyntä	9	0	4	2	5	6	10	4
rahoitusvaikeudet	6	0	4	6	4	0	4	0
muu este	0	0	1	0	4	0	0	1
Suhdannetilanne tällä hetkellä	11	16	23	24	-4	15	13	0
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	19	16	0	3	1	1	-31	1

TOIMIALAKATSAUS

Muut palvelut

- Suhdanteiden kuvataan pysyneen suotuisina – nykytilanne yli keskimääräisen
- Myynti kasvanut syksyn aikana ja odotukset lähikuukausille ovat myönteiset
- Henkilöstömäärän ennakoidaan lisääntyvän, mutta rekrytointivaikeudet ovat yleisiä
- Yleiset suhdanneodotukset ovat kohentuneet (saldoluku +3)
- Toimialaan kuuluu Suhdannebarometrissa mm. opetus-, sosiaali- ja terveyspalvelualojen yrityksiä

Suhdanteet

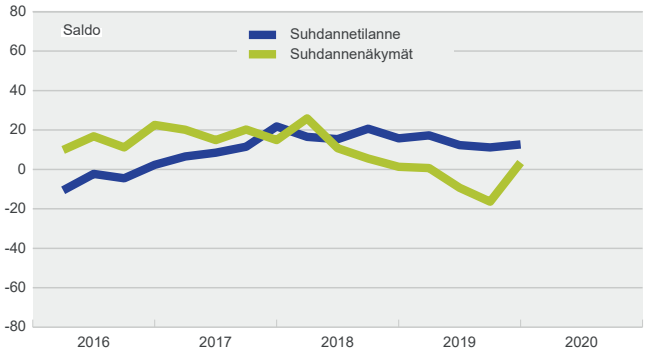

Myynti ja myyntiodotus

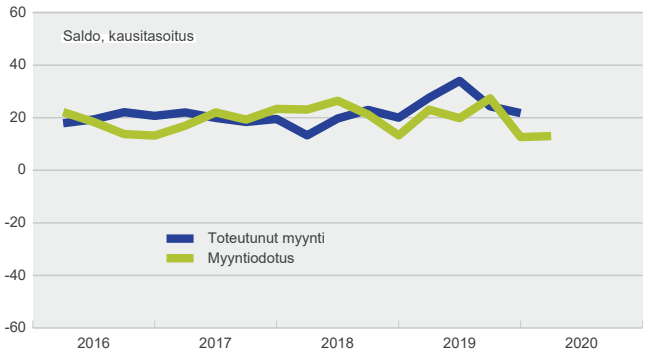

Henkilöstö ja henkilöstöodotus

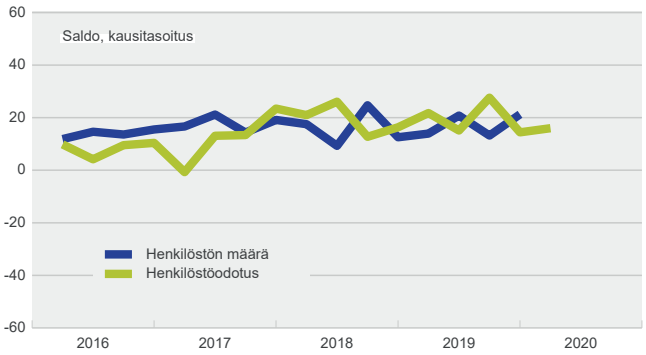

Muut palvelut

Suhdannetiedustelun päätuloksia, saldo

	2018				2019			
	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Myynnin määrä viimeisen 3 kk:n aikana	13	19	23	21	28	34	25	22
Myyntiodotus seuraavalle 3 kk:lle	26	21	13	23	20	27	12	14
Henkilökunnan määrä viimeisen 3 kk:n aikana	17	17	24	7	12	27	14	16
Henkilökuntaodotus seuraavalle 3 kk:lle	35	11	6	27	23	25	3	23
Tuotannon / myynnin kasvun esteitä kaikkiaan	65	57	66	59	70	71	70	66
Esteenä ammattityövoiman puute (% vastaajista)	44	39	38	40	39	37	39	37
puute kapasiteetista	4	2	0	4	6	4	4	3
riittämätön kysyntä	14	14	16	17	20	25	23	20
rahoitusvaikeudet	4	2	3	2	5	2	2	1
muu este	5	4	12	1	5	8	7	15
Suhdannetilanne tällä hetkellä	17	15	21	16	17	12	12	13
Suhdannenäkymät lähitulevaisuuteen	26	10	5	2	1	-10	-16	3

Pitkiä aikasarjoja

Teollisuuden suhdannenäkymät ja tilauskanta

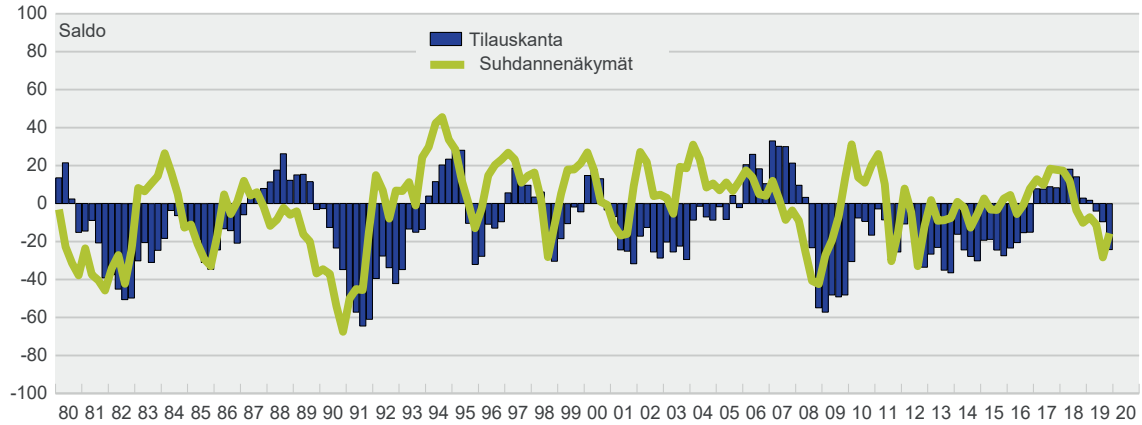

Rakentamisen suhdannenäkymät ja tilauskanta

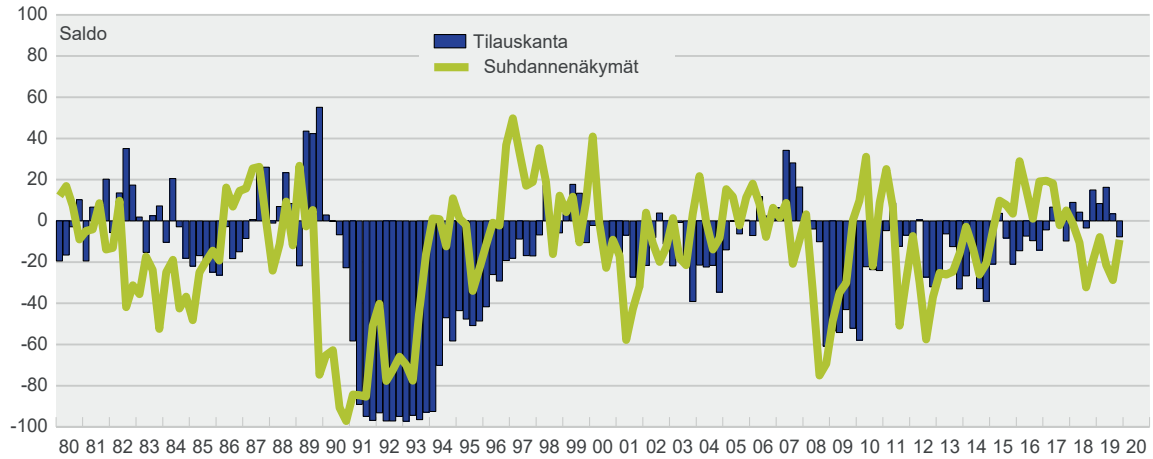

Palvelujen suhdannenäkymät

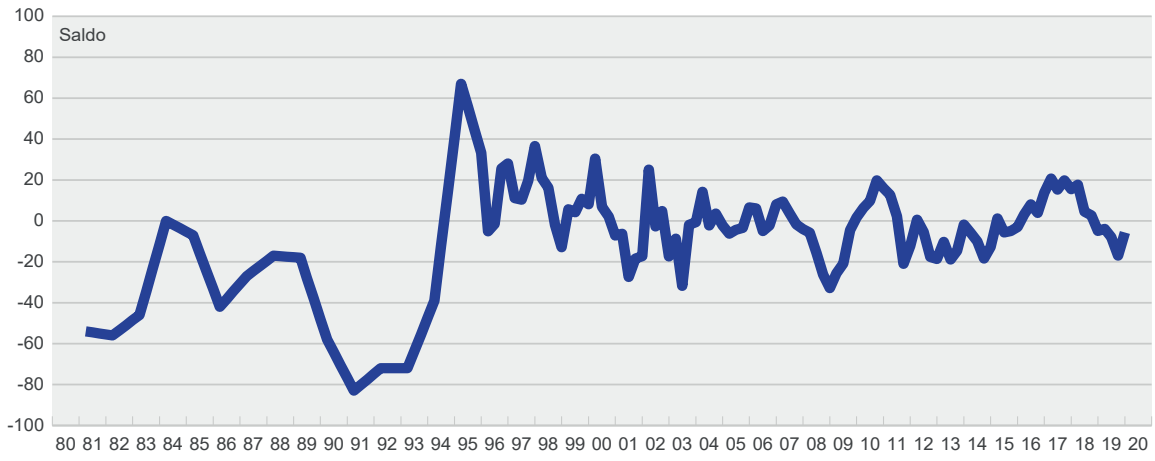

Taustatietoa taloudesta

Teollisuustuotannon kehitys

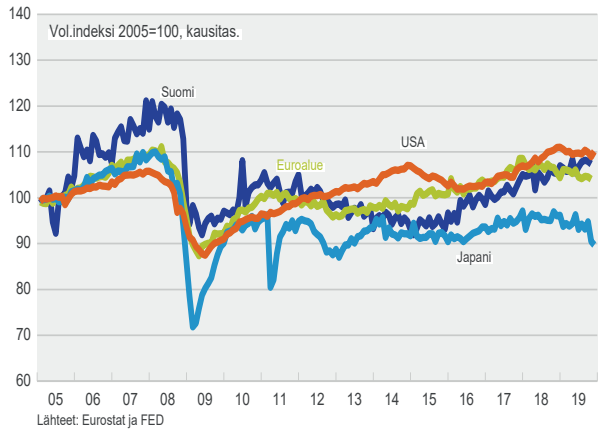

Lähteet: Eurostat ja FED

Työttömyysaste, %

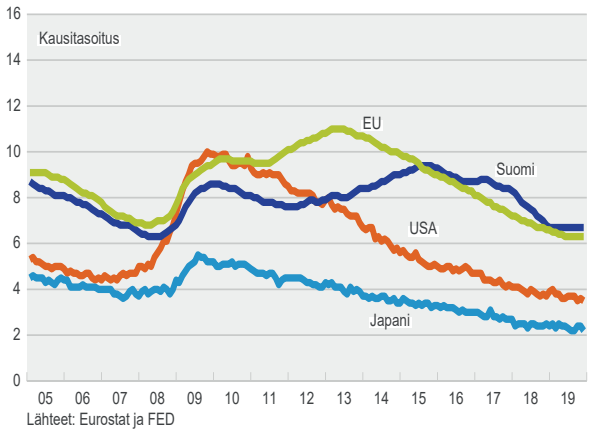

Lähteet: Eurostat ja FED

Kokonaistuotanto pääelinkeinoittain

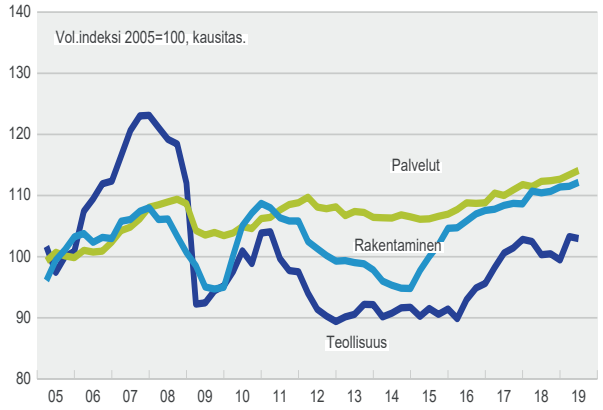

Lähde: Tilastokeskus

Teollisuustuotanto päätoimialoittain

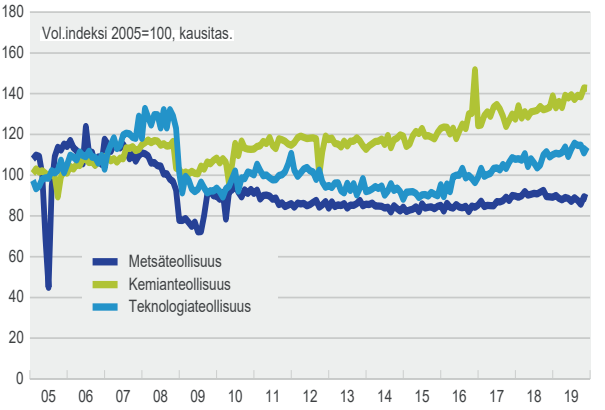

Lähde: Tilastokeskus

Inflaatio

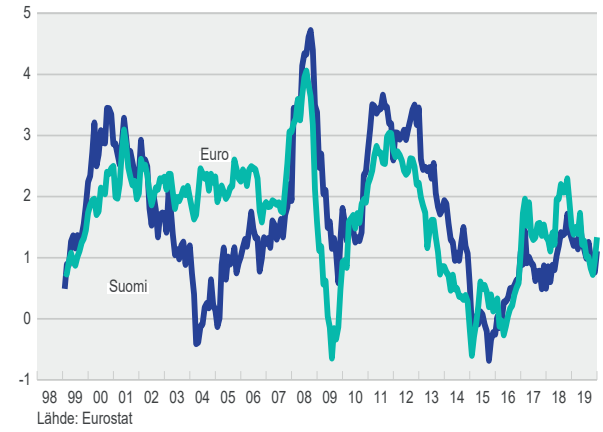

Lähde: Eurostat

Kysynnän päätekijät

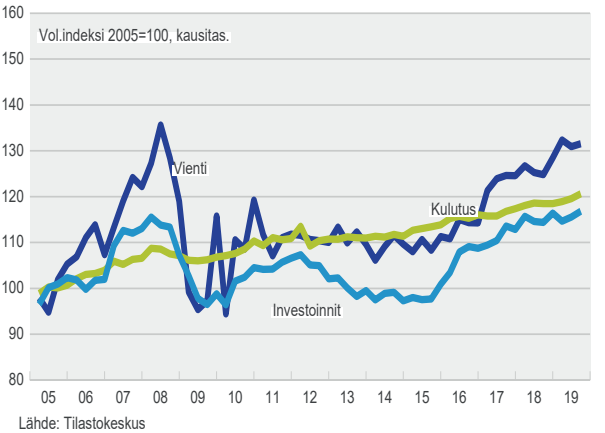

Lähde: Tilastokeskus

Valtionvelka

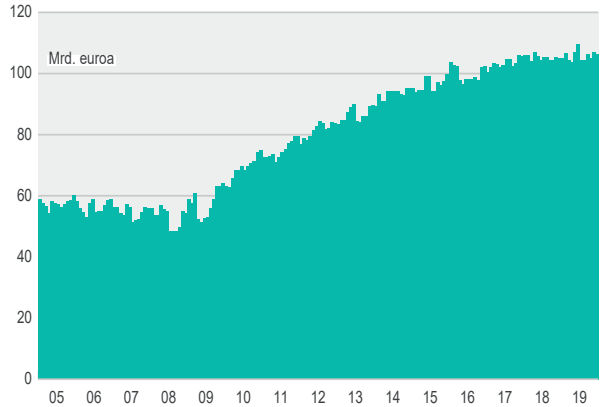

Lähde: Valtiokonttori

Pörssikursseja

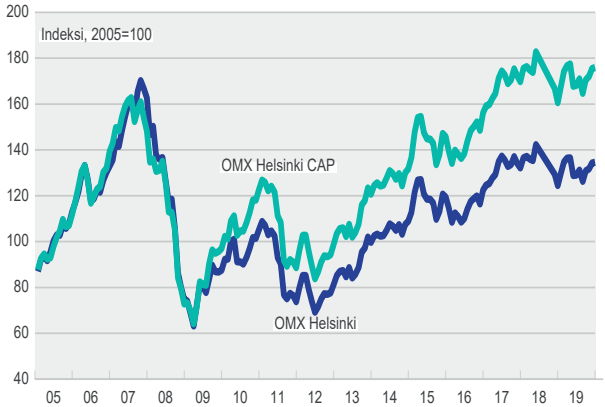

Lähde: OMX Helsinki

Työvoiman kysyntä ja tarjonta

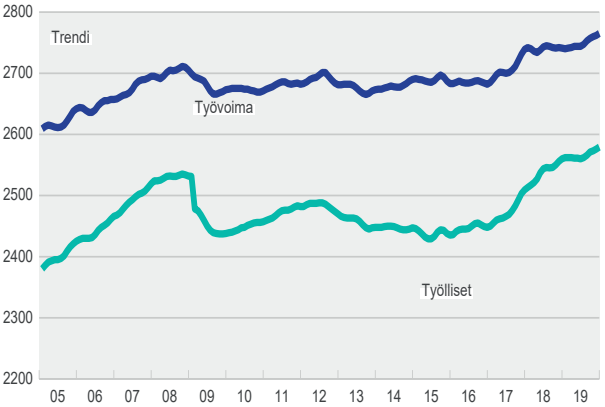

Lähde: Tilastokeskus

Ulkomaankaupan taseet

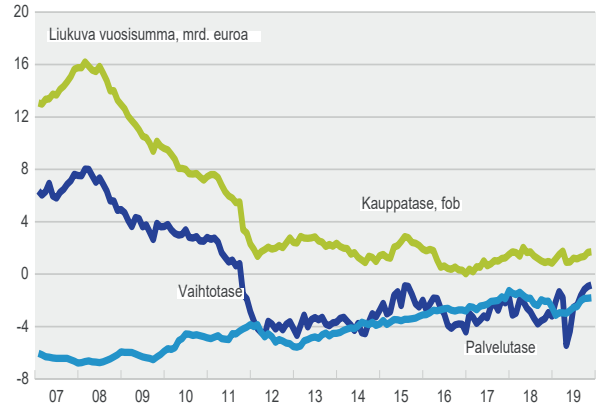

Lähde: Suomen Pankki

Valtion tulovero, ALV ja muut verot

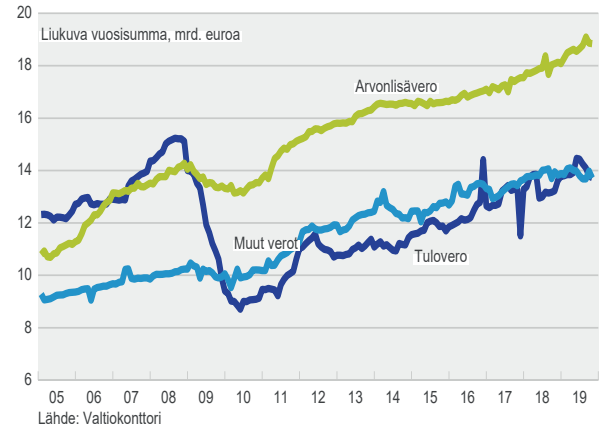

Lähde: Valtiokonttori

Valtiontalouden tulot ja menot

Lähde: Valtiokonttori

Suhdannetiedustelumenetelmä

EK:n Suhdannebarometri

Elinkeinoelämän keskusliitto EK tekee kuukausittain suhdannetiedusteluja koko suomalaiselle elinkeinoelämälle.

Neljä kertaa vuodessa tehdään laajempi tiedustelu, jonka tuloksista julkistetaan **Suhdannebarometri**-julkaisu. Lisäksi kuukausittain julkaistaan suppeampi luottamusindikaattoritiedote.

Teollisuuden suhdannetiedusteluja on tehty Suomessa vuodesta 1966 alkaen. Palvelualoilla ensimmäiset tiedustelut on aloitettu 1980-luvun lopulla, mutta merkittävämpi laajennus tapahtui vasta 2000-luvun puolivälissä.

Tässä julkaisussa on esitetty EK:n uusimman suhdannetiedustelun tulokset koko yksityiseltä sektorilta. Tiedustelu on tehty **tammikuussa 2020.** Siihen on vastannut **1 145 yritystä**, jotka työllistävät Suomessa yli **250 000 henkilöä.**

Elokuussa 2010 julkaistavasta tiedustelusta lähtien vastaajayritysten luokittelemiseksi toimialoille on käytetty uutta TOL 2008 -luokitusta. Muutoksen vaikutus Suhdannebarometrin tuloksiin on kuitenkin varsin pieni. Teollisuuden, rakentamisen sekä joidenkin palvelualojen historiatiedot on kerätty TT:n aiemmassa Suhdannebarometrissa. Valtaosa palvelualojen aikasarjatiedostoista on PT:n suhdannetiedustelusta. Tiedustelumenetelmän muutoksen vuoksi palvelualojen aiemmat tiedot eivät ole kaikilta osin täysin vertailukelpoisia uusimpien havaintojen kanssa.

EK:n Suhdannebarometri on **osa Euroopan komission suhdannekyselyjärjestelmää**. Järjestelmään osallistuvat organisaatiot tekevät yhdenmukaisia tiedusteluja kaikissa EU-maissa, ja Euroopan komissio osallistuu jäsenmaissa tehtävien tiedustelujen rahoitukseen. Kaikkiaan vastaavanlaisia tiedusteluja tehdään nykyisin yli 50 maassa.

Yleistä suhdannetiedusteluista

Suhdannetiedusteluilla selvitetään yritysjohdon näkemyksiä taloudellisesta tilanteesta sekä lähitulevaisuutta koskevia odotuksia. Tiedusteluilla etsitään ennen muuta suhdanteiden käännepisteitä. Tyypillisesti suhdannetiedustelujen kysymyksillä voidaan kartoittaa talouskehitystä noin puoli vuotta eteenpäin.

Tiedustelujen kysymykset ovat valtaosin laadullisia, ja niissä on tyypillisesti kolme vastausvaihtoehtoa. Kyselyllä kartoitetaan esimerkiksi sitä, onko vastaajayrityksen tuotanto tai työvoima kasvanut (+), pysynyt ennallaan (=) vai vähentynyt (-). Joitakin muuttujia, kuten tilauskantaa ja varastoja, pyydetään vertaamaan myös normaaliin.

Tulokset painotetaan yrityskoolla

Teollisuudessa yrityskohtaiset vastaukset on painotettu vastaajayrityksen liikevaihdolla ja palveluissa henkilökunnan määrällä. Toimialojen keskinäisessä vertailussa painoina on käytetty jalostusarvopainoja. Pienten yritysten aliedustus otoksessa on korjattu niin, että niiden osuus vastaa todellista osuutta kullakin toimialalla.

Useimmat suuret yritykset vastaavat tiedusteluun toimipaikoittain tai tuotannonaloittain, ei konsernitasolla.

Toimialoittaiset vastaukset esitetään julkaisussa useimmiten ns. **saldolukuina**. Saldoluku on positiivista kehitystä kuvanneiden osuus vähennettynä negatiivista kehitystä kuvanneiden osuudella. Jos esimerkiksi 30 % vastaajista (painotettuna) on vastannut tuotantonsa kasvaneen, 50 % pysyneen ennallaan ja 20 % vähentyneen, saldoluku on 30 – 20 eli +10.

Elinkeinoelämän keskusliitto EK
PL 30 (Eteläranta 10)
00131 Helsinki
Puhelin 09 420 20
Faksi 09 4202 2299
www.ek.fi

Raportti internetissä:
www.ek.fi

ISSN 0783-3350

Lisätietoja:
Johtava ekonomisti
Sami Pakarinen
Puh. 050 343 4337
etunimi.sukunimi@ek.fi

Ekonomisti
Jouko Kangasniemi
Puh. 040 551 8136
etunimi.sukunimi@ek.fi

EK 2020